

Zpravodaj

Univerzity Pardubice

č. 92 / červen 2018

VÝROČÍ

25 let výuky restaurování v Litomyšli

OCENĚNÍ

Cena za zásluhy profesoru Ludwigovi

ROZHOVOR

S ekonomem o publikaci ve Springeru

PROJEKTY

Zkoumají využití nanomateriálů nejen pro medicínu

KULTURA

O české měně vyprávějí výstavy v Pardubicích a Naardenu

Obsah

UNIVERZITA

- 3 Slavnostní inaugurace rektora profesora Jiřího Málka
- 6 Profesor Miroslav Ludwig obdržel nejvyšší ocenění Pardubického kraje
- 8 Nové projekty budou zkoumat využití nanomateriálů pro medicínu i kosmický průmysl
- 10 V letním semestru ožil kampus zahraničními studenty i seniory
- 11 Svítili jsme modře a podpořili Světový den porozumění autismu
- 12 Děti, žáci i dospělí opět objevovali tajemství vědy
- 14 Zážitekový seminář nabídl horolezeckou stěnu i „koně v obýváku“
- 16 Univerzita Pardubice poprvé na konferenci BioSpot. Její technologie vzbudily zájem
- 17 Studenti doktorských studií si finančně polepší

FAKULTY

- 18 Fakulta restaurování si připomněla významné výročí – 25 let výuky restaurování
- 20 Práce našich restaurátorů na obrazech a kresbách Milady Schimidtové je k vidění v Jihlavě
- 22 Česká měna má dvě nové výstavy. Na pardubickém zámku a v Naardenu
- 23 Pardubické bienále ve znamení podvodů za monarchie i republiky
- 24 CZexit? Je Evropská unie pro ČR škodlivá, nebo užitečná?
- 25 Osmičková výročí připomněla Lucemburky i komunistický převrat
- 26 Odborníci ze třiceti zemí světa přijeli diskutovat o výbušninách

- 27 Téma „věda a víra“ se diskutovalo na Fakultě chemicko-technologické se známým farářem Zbigniewem Czendlikem
- 28 Dvěma docentům z Fakulty ekonomicko-správní vyšla odborná kniha v prestižním vydavatelství Springer Publishing
- 30 Fakulta zdravotnických studií hostila dvě vědecké konference
- 31 Pomáháme a plníme knížkami „Kontejner pro Zambii“
- 32 Finále soutěže Hackathon BBC micro:bit se konalo na Fakultě elektrotechniky a informatiky

STUDENTI

- 33 Stáže v zahraniční zemi posilují mezikulturní komunikaci
- 34 Za překlad z polštiny byla oceněna studentka Fakulty filozofické
- 34 Akademici mají skvělý přístup k výuce i studentům
- 35 Spisovatel Jáchym Topol navštívil Pardubice. Četl ze svého aktuálního románu
- 36 Litcon se nesl v duchu čtení, hudby i kulinářského zážitku
- 37 Bez hranic. Zpráva o letošním Socioconu

OSOBNOSTI

- 38 Historik Zbyněk Vydra: Ruské dějiny jsou nesmírně zajímavé
- 40 Student Přemysl Krejčík: Společnost nehodnotím, ale rád věci kolem sebe komentuji

KULTURA

- 41 Alena Laufrová je malíčkou, která píše i verše

SPORT

- 42 S katedrou tělovýchovy a sportu nesportují pravidelně jen vysokoškoláci
- 42 Charitativní volejbalový turnaj přispěl spolku Miška
- 43 Letní semestr byl plný cvičení
- 43 Univerzitní osmiveslice se účastnila závodu v Budapešti

Aktuální zprávy z dění na univerzitě
čtete v **e-Zpravodaji**

<http://zpravodaj.upce.cz>

Zaregistrujte se k zasílání newsletteru

Napište na zpravodaj@upce.cz

KB

Komerční banka, a.s., je partnerem Zpravodaje Univerzity Pardubice pro akademický rok 2017/2018.

Univerzita
Pardubice

Zpravodaj Univerzity Pardubice

Vydává Univerzita Pardubice, Rektorát, oddělení propagace a vnějších vztahů, Studentská 95, 532 10 Pardubice 2, telefon: 466 036 555, e-mail: zpravodaj@upce.cz, IČ: 00216275.

Zpravodaj UPa je zveřejněn též na webové stránce univerzity www.upce.cz/media.html.

Šéfredaktorka: Ing. Valerie Wágnerová. Redaktorka: Bc. Věra Přibyllová. Redakční okruh: doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D., doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc., prof. Ing. Tatiana Molková, Ph.D., Tomáš Pospíchal, Ing. Iva Ulbrichová, CSc., Ivana Veselá.

Fotodokumentace: CITS – Adrián Zeiner, Petr Špaček a archiv pořadatelů akcí.

Grafická úprava a sazba: CITS – Ing. Alena Komárková.

Tisk: Vydavatelství a polygrafické středisko Univerzity Pardubice.

Číslo: 92/2017, 30. června 2018 Pardubice, náklad 1 400 ks, periodičita 4x ročně, ISSN 2570-5644, MK ČR E 22928.

Slavnostní inaugurace rektora profesora Jiřího Máška

Univerzitu povede až do roku 2022. Proces jeho ustavení do funkce pro následující čtyřleté období byl dokončen ve čtvrtek 1. března, kdy se v Aule Arnošta z Pardubic konal slavnostní akademický obřad jeho inaugurace. Prof. Ing. Jiří Mášek, DrSc. při něm složil inaugurační slib a od svého předchůdce profesora Miroslava Ludwiga převzal rektorský řetěz.

Slavnostního inauguračního obřadu v Aule Arnošta z Pardubic se účastnila řada vzácných hostů. Kromě domácích představitelů všech sedmi fakult Univerzity Pardubice a dalších zástupců akademické obce přijaly pozvání i dvě desítky rektorů českých vysokých škol a univerzit, zástupci ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a řada dalších významných hostů, členů Parlamentu ČR, zástupců státní správy a samospráv, institucí a partnerů univerzity. Všechny přítomné po slavnostním nástupu přivítal docent Tomáš Jiránek coby moderátor a promotor celého obřadu. Poté se slova ujal profesor Miroslav Ludwig, odstupující rektor, který předal pomyslnou štafetu svému pokračovateli: „Dnes na tomto slavnostním akademickém obřadu v přítomnosti vzácných hostů předám rektorský řetěz a žezlo svému nástupci prof. Ing. Jiřímu Máškovi, DrSc. Od méj inaugurace, která se konala 15. února roku 2010, uběhlo osm let. Za dobu své rektorské služby jsem musel přijmout stovky, možná tisíce rozhodnutí, která často nebyla ani jednoduchá, ani lehká. Dopad těchto rozhodnutí často překračuje rámec funkčního období, ve kterém byla učiněna. Univerzita Pardubice se za uplynulých osm let velmi změnila a já doufám, že bude toto období hodnoceno příznivě, a to i s určitým časovým odstupem,“ zahájil svůj proslav Miroslav Ludwig, který se nejen ohlédl za rozvojem celé univerzity, bilancoval své kroky, ale zdůraznil i důležitost všech činností univerzity, a to zejména kvalitu vzdělávání, výzkumu, vývoje a dalších tvůrčích činností. Neopomenul upozornit na dlouhodobé podfinancování vysokého školství v České republice, ale ocenil i kvalitu Univerzity Pardubice. „Jsem rád, že pozice Univerzity Pardubice mezi ostatními vysokými školami je dobrá a v některých oborech zaujímáme v České republice přední místa. Pilířem naší vědecké práce nadále zůstává Fakulta chemicko-technologická, ale je příjemné konstatovat, že i na jiných fakultách jsou badatelé, kteří existují v mezinárodním porovnání.“ Na závěr si pak nechal poděkování svým blízkým spolupracovníkům a kolegům za obětavou práci.

Nový rektor převzal univerzitní insignie

Předseda Akademického senátu Univerzity Pardubice docent Jan Stejskal připomněl volbu kandidáta na funkci rektora na podzim loňského roku, a poté už se přistoupilo k symbolickému předání funkce. Po složení rektorského slibu profesor Ludwig předal novému rektorovi Máškovi slavnostně univerzitní insignie – rektorský

řetěz. Univerzitními insigniemi, které v roce 2000 při příležitosti 50 let vysokého školství v Pardubicích vytvořil jako netradiční umělecké dílo pro Univerzitu Pardubice akademický sochař Jindřich Plotica, byli ozdobeni a slavnostně uvedeni do funkce též prorektorů univerzity – prof. Ing. Tatiana Molková, Ph.D., prorektorka pro vzdělávání a záležitosti studentů a zároveň statutární zástupkyně rektora; prof. PhDr. Petr Vorel, CSc., prorektor pro vědu a tvůrčí činnost; Ing. Andrea Koblížková, Ph.D., prorektorka pro rozvoj; prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., prorektor pro vnitřní záležitosti.

Inaugurační projev rektora profesora Jiřího Máška:

Rectores magnifici, spectabiles, honorabiles, cives academici carissimi, vzácní a milí hosté, dámy a pánové.

Před osmi lety jsem na tomto místě uzavíral a bilancoval své rektorské období na Univerzitě Pardubice a blahopřál tehdy nastupujícímu rektorovi profesoru Miroslavu Ludwigovi. Chtěl bych mu nyní poděkovat za vše, co pro Univerzitu Pardubice za tuto dobu vykonal. Vážím si jeho odborných zkušeností a schopnosti řešit nelehké situace, které občas život v akademickém prostředí přináší. Velmi oceňuji přátelské vztahy s univerzitami v Čechách, na Moravě i na Slovensku, které se podařilo vybudovat. Hojná účast vrcholných představitelů těchto respektovaných a vážených univerzitních institucí na dnešní inauguraci je toho přesvědčivým důkazem.

Ve svém předvolebním projevu před univerzitní akademickou obcí jsem zmínil, že našich sedm fakult představuje sedm příležitostí k úspěchu naší univerzity jako celku. Každá z fakult je v něčem vyjímečná a nabízí studentům pestrou škálu studijních programů a zapojení do tvůrčích činností. Máme kvalitní učitele a vědce

respektované v mezinárodním měřítku. Umíme se dohodnout a v rozumné míře centralizovat podpůrné činnosti. Bez specializovaných útvarů zajišťujících hospodářskou správu, informační systémy a stále důležitější informační zdroje si neumíme představit každodenní fungování. Z hlediska podílu finančních prostředků získaných na výzkumnou činnost patříme k nadprůměrným vysokým školám. Tomu odpovídá i sedmé místo v citovanosti vědeckých prací v mezinárodních časopisech mezi českými univerzitami. Jsme poměrně úspěšní v získávání vědecko-výzkumných projektů na národní úrovni a Univerzita Pardubice se též podílí na řešení řady projektů mezinárodních. Do budoucna je však třeba výrazněji usilovat o ještě o širší zapojení do významných projektů ve spolupráci se špičkovými zahraničními pracovišti. S tím souvisí i systematické budování dvojjazyčného prostředí na naší univerzitě, které je prvním krokem k přirozené a rozsáhlejší spolupráci se zahraničními partnery.

Hlavními oblastmi činnosti univerzity jsou vzdělávací a tvůrčí aktivity. Jde o dvě komplementární oblasti, kdy jedna nemůže dlouhodoběji existovat bez druhé. Pouze na základě pečlivě kultivované a pěstované tvůrčí činnosti lze budovat a rozvíjet univerzitní pracoviště. Charakteristickým znakem je zapojení studentů do těchto tvůrčích aktivit. S potěšením mohu konstatovat, že k tomu na naší univerzitě dochází ve stále rostoucí míře, a to ve všech stupních i formách studia. Cílem je rozvíjení kritického myšlení studentů a hledání řešení formulovaných úkolů v týmové spolupráci a při respektování etických standardů. Měřítko nemohou být místní nebo regionální. Naší ambicí musí být, abychom se ve významných oborech pěstovaných na univerzitě poměřovali obecně platnými mezinárodními standardy. Zároveň je velmi důležité soustředit se na pěstování komunikačních dovedností, které budou hrát stále větší roli v prezentaci výsledků badatelské činnosti, ale i ve výuce.

Jedním z hlavních úkolů rektora by měla být péče o zajištění skutečně tvůrčího prostředí na univerzitě, ve kterém bude možné smysluplně sladit oba typy činností, pěstovat špičkovou vědu, spolupracovat s průmyslem, rozvíjet další tvůrčí činnosti a hlavně vychovávat kvalitní absolventy, kteří budou dělat čest jménu Univerzity Pardubice. Vnitřně silné vysoké školy znamenají vždy více než jen prostý souhrn svých součástí. Dokáží formulovat obecnější vize, které nejsou jen průnikem zájmů jednotlivých fakult, ale synergicky a koherentně spojují to nejlepší, čím fakulty disponují a umožňují soužití různorodé akademické komunity v neustále a rychle se měnícím vnějším světě.

Nyní bych rád zmínil, co považuji za opravdu velmi důležité. Kvalita každé školy, univerzity nevyjímaje, se odvíjí od kvality studentů,

kterí na ní studují. Jednou z mých hlavních priorit je rozšíření stávající spolupráce se školami nižších stupňů, nabízení možností spolupráce na zajímavých projektech a probouzení zájmu o poutavé příběhy vědy. Dobré příklady jsou pro život mladých lidí zásadní a často je dokáží pozitivně ovlivnit na mnoho let. Dokážeme-li v mladých lidech stimulovat zájem o vědeckou metodu a kritické myšlení, pak o budoucnost našich studentů a absolventů nemám obavy.

Univerzity lze považovat za jedna z nejstarších společenství, o která se kultura a civilizace opírají. Stáří a tradice jsou důležité, ale principy, na nichž jsou vybudovány, hrají ještě významnější roli. Jak již bylo řečeno, univerzitní vzdělání je založeno nejen na osvojení poznání získaného a nahromaděného našimi předchůdci, ale také na aktivním pěstování vědy. Pokud bych měl formulovat, v čem spočívá sama esence vědecké práce, pak bych asi řekl, že jde o trpělivý a nikdy nekončící proces hledání pravdy. Pravda je obsažena ve vědeckých hypotézách, které však nejsou neměnné, ale jsou neustále testované, zda souhlasí s experimentálními fakty. Zůstávají v platnosti, pouze pokud jsou s nimi v souladu. Jinak jsou nahrazeny hypotézami novými. Vědec prostřednictvím tvůrčí imaginace vypráví příběhy, u nichž se pak snaží pomocí velmi pečlivého testování ověřit, zda odpovídají realitě. Tento princip je zabudován v samých základech vysokoškolských institucí. Thomas Hobbes ve své knize „Leviathan“ před více jak třemi sty šedesáti lety přirovnal univerzity ke zřídům občanské a morální nauky a velmi zdůrazňoval nutnost, aby tato zřídla zůstala čistá a nezkalená. Je tedy velmi důležité pečovat o čistotu životodárných pramenů poznání a pěstovat s pokorou hledání pravdy, která může zvítězit jen tehdy, když se o to zasloužíme.

Stát v tuto slavnostní chvíli zde, před vámi, je pro mne opravdu velká čest a závazek. Společně se svými spolupracovníky ve vedení univerzity a fakult podniknu vše pro to, aby Univerzita Pardubice po všech stránkách vzkvétala, hledala soulad mezi vzděláváním a vědou a udržovala ty nejlepší vztahy s vysokými školami doma i v zahraničí. Budu usilovat o kvalitní a oboustranně prospěšnou spolupráci s městem Pardubice, s krajskými i státními institucemi a se zaměstnavateli našich absolventů.

Vivat, crescat, floreat alma mater nostra Universitas Pardubicencis

Na závěr slavnostního akademického obřadu přítomné krátce pozdravil za Českou konferenci rektorů a svůj proslav přednesl její předseda a současně rektor Univerzity Karlovy profesor Tomáš Zima, který v pořadí již devátému pardubickému

rektorovi současně popřál v jeho staronové funkci mnoho sil, úspěchů a správných rozhodnutí.

Poté už pódium patřilo studentům Fakulty restaurování v Lito-myšli a jejich hudebnímu uskupení MUSIKA KRAKELA, které ozdobilo slavnostní shromáždění několika hudebními skladbami. Ve složení Vojtěch Mrovč (viola, housle), Pavel Mrovč (kytara), Ludmila Stašová (housle), Lucie Urbanová (baskytara, rytmika) a Marie Vaňková (harfa, irská flétna) si jejich vystoupení zcela získalo přítomné publikum.

Do paměti Univerzity Pardubice bylo tak vepsáno, že 1. února roku 2018 se ujal nejvyššího univerzitního úřadu Akademickým senátem Univerzity Pardubice zvolený a prezidentem České republiky jmenovaný rektor Univerzity Pardubice Jeho Magnificence profesor inženýr Jiří Málek, doktor chemických věd, v historické posloupnosti devátá osobnost v čele pardubické vysoké školy.

Profesor Málek je devátou osobností v čele pardubické vysoké školy

Vysoká škola v Pardubicích má za sebou téměř sedmdesátiletou historii (1950–2018). Původně od roku 1950 existovala Vysoká škola chemická v Pardubicích – v čele vysoké školy stál děkan.

Od roku 1953 se stala Vysokou školou chemicko-technologickou v Pardubicích, v jejímž čele už stál rektor. Od roku 1994 nese pardubická vysoká škola název Univerzita Pardubice, jejímž představitel je rovněž rektor. Za celou historii stalo ve vedení celkem devět osobností (někteří ve více funkčních obdobích po sobě):

<i>prof. Ing. Dr. Jiří Klikorka, DrSc.</i>	1951–1969 VŠCHT v Pardubicích
<i>prof. Ing. Jaroslav Pantoflíček, CSc.</i>	1970–1973
<i>prof. Ing. František Lébr, CSc.</i>	1973–1981
<i>prof. Ing. Dr. Jiří Klikorka, DrSc.</i>	1981–1988
<i>prof. Ing. Ivan Machač, CSc.</i>	1988–1990
<i>doc. Ing. Josef Panchartek, CSc.</i>	1990–1991
<i>prof. Ing. Ladislav Kudláček, CSc.</i>	1991–1994
<i>prof. Ing. Ladislav Kudláček, CSc.</i>	1994–1997 Univerzita Pardubice
<i>prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc.</i>	1997–2000
<i>prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc.</i>	2000–2006
<i>prof. Ing. Jiří Málek, DrSc.</i>	2006–2010
<i>prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc.</i>	2010–2018
<i>prof. Ing. Jiří Málek, DrSc.</i>	2018–2022

*Ing. Valerie Wágnerová
mluvčí UPa*

Profesor Miroslav Ludwig obdržel nejvyšší ocenění Pardubického kraje

Cena za zásluhy o Pardubický kraj a Cena Michala Rabase za záchranu jsou nejvyšší ocenění, která Pardubický kraj uděluje. Jednu ze čtyř prestižních cen za zásluhy převzal při slavnostním večeru ve středu 2. května ve Východočeském divadle Pardubice i bývalý a dlouholetý rektor univerzity Miroslav Ludwig.

Kraj ocenil osobní přínos prof. Ing. Miroslava Ludwiga, CSc., k rozvoji Univerzity Pardubice, jediné vysokoškolské instituce a univerzity v Pardubickém kraji, na jejímž vedení se podílí plných 21 let. Stál v čele univerzity ve funkci rektora celých 14 let, celkem čtyři funkční období, a 7 let působil ve funkci prorektora, kterou zastává i nyní. V jeho prorektorské kompetenci byly vždy vnitřní záležitosti školy, rozpočet a investiční rozvoj školy. Obě tyto funkce prof. Ludwiga se významně na mimořádném rozvoji univerzity v uplynulých dvou dekádách pozitivně podepsaly.

Dvacet let přeměn vysoké školy

Za dvě dekády, po které stál prof. Ludwig v čele Univerzity Pardubice, případně se významně podílel na jejím řízení a rozvoji ve funkci prorektora, se z pardubické vysoké školy, která měla na konci 90. let pouze tři fakulty, stala vysokoškolská instituce se sedmi fakultami, rozkročená přes širokou škálu vědních disciplín, které byly v průběhu posledních 20 let přeměněny v souladu s trendy vysokoškolské výuky v Evropě na 65 studijních programů se 130 studijními obory ve všech stupních vysokoškolského studia, tedy bakalářského, magisterského i doktorského. Chemie a chemické obory, pro profesora Ludwiga profilové a pro Pardubice a Pardubický kraj tradiční, jsou jejich vlajkovou lodí. Univerzita Pardubice, která svými vzdělávacími a vědecko-výzkumnými aktivitami zakotvila v top desítce českých vysokých škol, si vybuodovala a drží i kvalitní mezinárodní renomé.

Osobnost vysoké školy i Pardubického kraje

Profesor Ludwig se tak stal jednou z devíti osobností, které se zapsaly do historie pardubického vysokého učení a které stály v jeho čele a úspěšně je vedly od založení Vysoké školy chemické v Pardubicích v roce 1950.

Hned po profesoru Jiřím Klikorkovi, který stál v čele VŠCH, později přejmenované na Vysokou školu chemicko-technologickou v Pardubicích (1953), plných 26 let (až do roku 1988), je profesor Ludwig druhým nejdéle sloužícím rektorem pardubické vysoké školy, která byla zákonem v roce 1994 přejmenována na Univerzitu Pardubice.

Zůstal vědcem i pedagogem

Profesor Ludwig, odborností a vědeckým zaměřením organický chemik, své pedagogické a vědecké zkušenosti a každodenní kontakt se studenty zhodnotil v řízení instituce, která patří v Pardubickém kraji k těm nejvýznamnějším. S dnešními 8 tisíci studenty a 1,5 tisícem zaměstnanců je Univerzita Pardubice rozhodně

největší „firmou“ kraje a i co do počtu zaměstnanců se řadí mezi TOP 10 zaměstnavatelů kraje.

„V průběhu svých studentských let jsem si nikdy nemyslel, že bych někdy mohl stát v čele školy,“ říká dvašedesátiletý vysokoškolský pedagog a dodává, že se i při vedení univerzity vždy snažil zachovat si kontakt s běžným životem. „Mám práci, která pochopitelně zabírá hodně času. Snažím se ale, abych si zachoval kontakt se svými kolegy na katedře, abych učil, protože to je pro mě velmi důležité.“

Ačkoliv je pro profesora Ludwiga v posledních jednatřiceti letech hlavním náplní řízení Univerzity Pardubice, zůstal i nadále vědcem a především pedagogem. „Pro mě je vztah se studentem partnerstvím, které je založené na vzájemném obohacování. Myslím, že by to tak mělo být, vzdělávání by nemělo být jednocestným procesem. Ve vyšších formách pak vzniká nejenom vztah učitel-student, ale vlastně i přátelství, protože bez studentů řešení některých problémů není možné,“ vyznává se z lásky k předávání poznatků a myšlenek mladé generaci profesor Ludwig.

Dvě dekády úspěšného řízení rozvoje univerzity

Za uplynulých 20 let, tedy za dobu, kdy ve vedení univerzity působil buď ve funkci rektora či prorektora prof. Miroslav Ludwig, se vysoká škola rozrostla nejen početně – počtem studentů, zaměstnanců, akademických pracovníků, oborů a programů, fakult a vědeckých pracovišť, ale zaznamenala neobyčejný růst i investiční. Ten umožnil univerzitě vytvořit špičkové studijní a vědecké zázemí srovnatelné s moderními univerzitami ve světě.

Ucelený moderní univerzitní kampus, který vznikl na okraji Pardubic v městské části Polabiny II a který je dnes srdcem univerzity, poskytuje kvalitní zázemí pro studium a další rozvoj studentů i jejich volnočasových a sportovních aktivit. Tento hlavní kampus by neexistoval, kdyby se již v letech prvního funkčního období 2000-2006 rektora Ludwiga nepodařilo přivést do Pardubic státní dotaci na investiční výstavbu nového areálu Fakulty chemicko-technologické a stavbu nových univerzitních sportovišť v celkové hodnotě 1,33 mld. Kč. Byla to historicky největší investice jak pardubické vysoké školy, tak jedna z největších státních investic do vysokoškolské výuky v letech 2006-2008, kdy byl areál dokončen a získal ocenění Grand Prix architektů 2008.

Z evropských fondů a z nejrůznějších grantových národních i mezinárodních soutěží i ze státního rozpočtu ČR se v posledních 10 letech (2007-2017) podařilo účinnými manažerskými kroky získat na investiční výstavbu na 2,5 mld. Kč. Celkem i s neinvestičními zdroji z Evropské unie dosáhla částka na rozvoj univerzity hodnotu

5 mld. Kč, které zásadním způsobem pozitivně ovlivnily rozvoj pardubické vysoké školy a posunuly ji milovými kroky vpřed.

Zásluha na vzniku Fakulty restaurování

V letech 2004-2006 se také prof. Ludwig zasloužil v čele univerzity o to, že byl proveden velice úspěšně přechod odborného vysokoškolského vzdělávání v oboru restaurování a konzervačních technik ze soukromé vysoké školy neuniverzitního typu v Litomyšli pod Univerzitu Pardubice a vznikla nová, unikátní a v Čechách ojedinělá Fakulta restaurování, která sídlí v Litomyšli.

Pod křídly univerzity se restaurátorské činnosti, ateliéry a fakulta v Litomyšli značně přeměnily, prošly na Zámeckém návrší kompletní obnovou a jejich zázemí i činnosti se mohly znásobit tak, že dnes patří mezi unikátní česká vysokoškolská pracoviště s vysokým mezinárodním kreditem v oblasti restaurování a konzervace památek, děl a prvků architektury.

Pět moderně vybavených výukových areálů

Dnes se tak může univerzita pochlubit hned pěti kvalitními, moderně vybavenými výukovými a vědeckými areály – ve zmíněném hlavním kampusu v Pardubicích Polabinách, ale též na okraji Pardubic – v Technologickém areálu v Doubravícih a v Průmyslové ulici, kde sídlí Fakulta zdravotnických studií společně se Střední zdravotnickou školou (jejíž zřizovatelem je Pardubický kraj).

Do čtveřice univerzitních areálů v Pardubicích patří i původní areál vysoké školy v centru města Pardubic na náměstí Čs. legií, kde je v rekonstruované, historicky cenné budově z konce 19. století dnes moderní vzdělávací vědecké centrum a ve zcela renovovaných objektech z let šedesátých minulého století vědecká pracoviště Centra materiálů a nanotechnologií a sídlo Fakulty elektrotechniky a informatiky. Pátým areálem jsou vysokoškolská pracoviště Fakulty restaurování ve zmiňované Litomyšli.

Takto, pod vedením prof. Ludwiga a jeho týmu ve vedení univerzity, za poslední dvě dekády vytvořené kvalitní vědecké zázemí dává ty nejlepší předpoklady pro další úspěšný rozvoj Univerzity Pardubice a vědeckých disciplín na ní pěstovaných, které přispívají k rozvoji kraje a obohacují jej nejen vzdělanostně, tj. výchovou, kultivací a profesní přípravou mladých odborníků, ale i kapitálem svého základního i aplikovaného výzkumu.

Ocenění Pardubického kraje 2018

Ve středu 2. května udělil Pardubický kraj při slavnostním večeru ve Východočeském divadle čtyři Ceny za zásluhy a tři Ceny Michala

Rabase za záchranu devíti osobnostem a jedné obecně prospěšné společnosti a jednu Medaili hejtmána Pardubického kraje:

CENA ZA ZÁSLUHY O PARDUBICKÝ KRAJ

prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., prorektor Univerzity Pardubice
doc. Ing. Vlastislav Novák, dirigent, sbormistr, in memoriam
Vojtěch Sedláček, Karel Telecký, pořadatelé benefičních koncertů
Božena Koutná Ivanová, válečná veteránka

CENA MICHALA RABASE ZA ZÁCHRANU

Ondřej Slabý, student
Michal Zöfl, Ladislav Částek, Miroslav Albert, zachránci
Zdravotní klaun, o. p. s.

MEDAILE HEJTMANA PARDUBICKÉHO KRAJE

Karel Kovář, youtuber

Krátký odborný profil prof. Miroslava Ludwiga:

Prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. se narodil v roce 1956, je absolventem Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, kterou ukončil v roce 1980. O pět let později obhájil disertační práci. V letech 1984-87 působil jako vědecký pracovník ve Společné laboratoři chemie pevných látek VŠCHT v Pardubicích a ČSAV. Od roku 1987 přešel ve funkci odborného asistenta zpět na katedru organické chemie, kde byl v roce 1993 jmenován docentem. Profesorem pro obor Organická chemie byl jmenován v roce 2001. V současné době působí na Ústavu organické chemie a technologie Fakulty chemicko-technologické.

Prof. Ludwig je autorem 60 vědeckých publikací a autorem a spoluautorem 120 vystoupení na zahraničních a domácích konferencích. Absolvoval stáže na univerzitách ve Švédsku, Německu a Japonsku. Zabývá se syntetickou a fyzikální organickou chemií. V současné době se ve své vědecké práci zaměřuje na syntézu a studium push-pull systémů s nelineárně optickými vlastnostmi. Byl a je členem mnoha vědeckých rad českých univerzit.

Funkční období v čele univerzity:

2018 – 2022 prorektor pro vnitřní záležitosti
2010 – 2018 rektor, dvě funkční období (2010-2014, 2014-2018)
2006 – 2010 prorektor a statutární zástupce rektora
2000 – 2006 rektor, dvě funkční období (2000-2003, 2003-2006)
1997 – 2000 prorektor a statutární zástupce rektora
1995 – 1996 zastával prof. Ludwig funkci předsedy Akademického senátu Univerzity Pardubice

Ing. Valerie Wágnerová
mluvčí UPa
Foto: Tomáš Kubelka

Nové projekty budou zkoumat využití nanomateriálů pro medicínu i kosmický průmysl

V předaplikačním výzkumu, na který dva univerzitní vědecké týmy získaly 185 milionů korun, se budou vědci zabývat přípravou, charakterizací a především využitím nanomateriálů v praxi.

Projekt NANOBIO míří do oblasti biomedicíny. Zaměřuje se na testování biokompatibility nanomateriálů a možnosti jejich využití pro diagnostiku in-vivo a in-vitro pro moderní terapeutické způsoby.

Projekt NANOMAT se zabývá výzkumem polymerních nanomateriálů a jejich využitím jako nanokompozitů s jedinečnými termochemickými vlastnostmi či jako čidla s mimořádnou citlivostí a rychlou odezvou. Ze své podstaty jsou takové materiály ideální pro využití v leteckém a kosmickém průmyslu.

Oba projekty vědeckých týmů Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice byly podpořeny dohromady finanční částkou 185 milionů korun, a to z výzvy Ministerstva, školství, mládeže a tělovýchovy ČR nazvané „Předaplikační výzkum pro ITI“. První z projektů zahájil činnost už v březnu, druhý se rozeběhne začátkem letních prázdnin. Kromě nich se v těchto dnech rozhoduje i o přidělení finanční částky na další projekt.

Příprava vědeckých projektů pro tzv. Integrované teritoriální (územní) investice – ITI Hradecko-pardubické aglomerace probíhala již v loňském roce. V průběhu ledna, kdy se o osudu dvojice úspěšných projektů rozhodovalo, jsme se zeptali tehdejšího rektora pro vědu a tvůrčí činnost prof. Ing. Jiřího Kulhánka, CSc., na podrobnosti:

Co si máme představit pod zkratkou ITI Hradecko-pardubické aglomerace? Co to vlastně je?

Zkratka ITI znamená jednoduše Integrované teritoriální (územní) investice, které mají být nástrojem k integrované realizaci územních strategií. V praxi to znamená, že část finančních prostředků z Evropské unie ve vybraných operačních programech je vyčleněna a bude dislokována na základě územního principu. Hradecko-pardubická aglomerace je jednou ze 7 metropolitních aglomerací, které byly v České republice vytvořeny. Ta naše zahrnuje pod sebou obě krajská města a jejich širší okolí. Metropolitní oblasti/aglomerace jsou identifikovány jako ty, které mají nejsilnější růstový potenciál a mají výraznou měrou přispět ke zvyšování konkurenceschopnosti celé ČR. V rámci ITI se předpokládá převážně realizace větších, investičně náročnějších projektů s potenciálně významným dopadem pro řešení území např. v oblasti dopravy, životního prostředí či vzdělávání.

Můžete přiblížit, jak konkrétně se univerzita zapojila? Tedy do jakých výzev vstoupila?

Pro účely naplňování Strategie ITI Hradecko-pardubické aglomerace bylo vytvořeno celkem pět pracovních skupin. Úkolem pracovní skupiny je podílet se na odborném definování specifických cílů Strategie ITI a posuzovat jejich věcné naplňování, navrhnout indikátory a monitorovat jejich naplňování, doporučovat Řídicímu výboru ITI návrhy na změnu Strategie ITI v dané oblasti, posuzovat projekty předkládané k naplnění Strategie ITI. Univerzita Pardubice se aktivně podílí především na práci PS4 „Vysoké školy a spolupráce škol a firem v oblasti výzkumu a vývoje“. Ta se zabývá projekty předkládanými do Operačního programu Věda, výzkum, vzdělávání a Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost.

S jakými projekty se univerzita o financování ucházela?

Jsem velice rád, že mohu konstatovat, že oba projekty podané Univerzitou Pardubice v OP VVV do výzvy „Předaplikační výzkum pro ITI“, konkrétně projekty NANOBIO a NANOMAT připravené na Fakultě chemicko-technologické, byly v nedávné době schváleny řídicím orgánem k financování. Dohromady přinesou univerzitě a jejím vědeckým týmům více než 185 milionů korun. Dalším počinem

je pak společný projekt Fakulty elektrotechniky a informatiky a Dopravní fakulty Jana Pernera – projekt „PosiTrans“ ve výzvě Dlouhodobá mezisektorová spolupráce, který je v současné době ve stadiu hodnocení a uchází se o dotaci ve výši 67 mil. Kč.

Čím se předložené projekty zabývají a čemu poslouží?

Oba projekty NANOBIO a NANOMAT, jak už z jejich názvů vyplývá, jsou zaměřeny na přípravu, charakterizaci, ale především využití nanomateriálů v praxi.

Projekt NANOBIO míří do oblasti biomedicíny – zaměřuje se mj. na testování biokompatibility nanomateriálů, tj. zda a za jakých podmínek jsou netoxické vůči buňkám, živým organismům a zda nemají vliv na hormonální a imunitní systém lidského organismu. Záměrem je využít bioaktivní nanomateriály pro diagnostiku in-vivo, v rámci moderních terapeutických postupů jako nosiče léčiv s cíleným zaváděním do tkání a orgánů tzv. drug delivery systém. Nové nanomateriály budou též využity v biotechnologických procesech za účelem výroby a purifikace léčivých substancí pro tzv. biologickou léčbu.

Projekt NANOMAT se zabývá výzkumem polymerních nanomateriálů s jedinečnými termochemickými vlastnostmi, mimořádnou citlivostí a rychlou odezvou. Umožní a) vývoj kompozitních čidel mechanického namáhání a scintilačních detektorů pro konverzi vysokoenergetického neutronového a gama záření a b) vývoj nanostrukturovaných polymerních aerogelů s nízkou hustotou pro kosmické aplikace a vývoj nanostrukturované polymerní pěny s nízkou tepelnou vodivostí pro tepelně izolační účely a nejrůznější průmyslové využití.

Zmínil jste ještě jeden projekt. Na co se zaměřuje ten?

Třetí projekt rozšiřuje dosavadní spolupráci univerzity a elektrotechnických firem v regionu, které jsou zaměřeny na komunikační a detekční komponenty, radary, systémy pro automatizaci a řízení, zabezpečovací zařízení, informační systémy v dopravě apod. Projekt s pracovním názvem PosiTrans tak reaguje na požadavky zástupců aplikačního sektoru, kterému v uvedených specializacích chybí odpovídající kompetence, kvalifikace a kapacity pro jejich další rozvoj, a to zejména v oblasti vědecko-výzkumných aktivit, a také požadavky výzkumných organizací na propojení vlastních výzkumných poznatků s konkrétními aplikacemi.

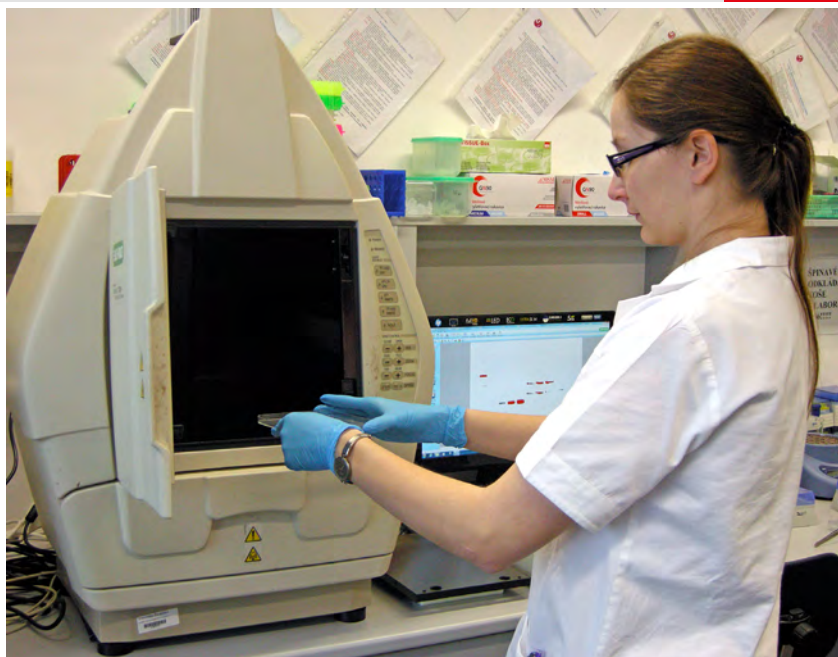
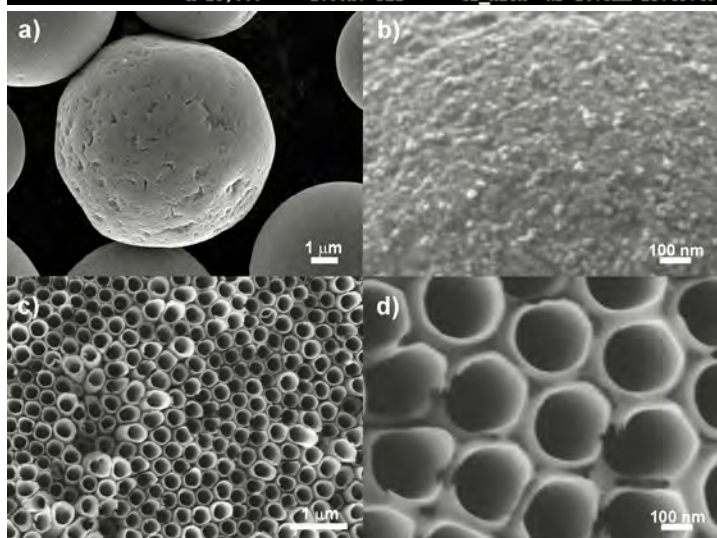
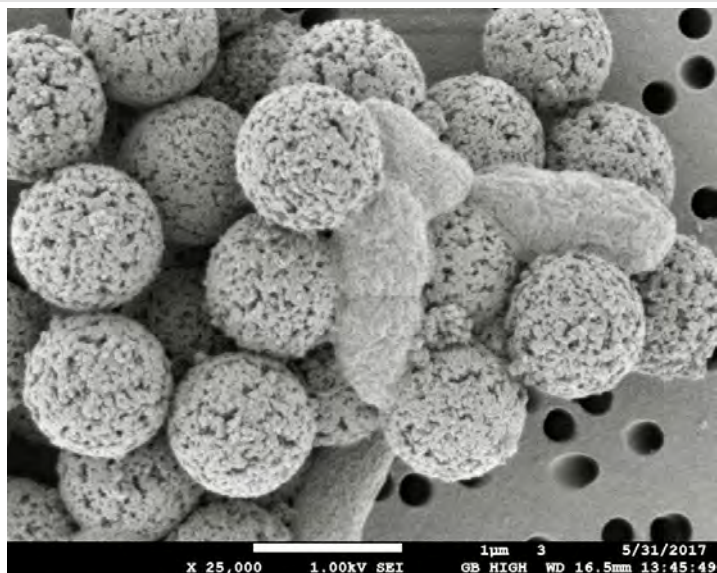
Co se s předloženými záměry Univerzity Pardubice bude dít dál?

Oba projekty zaměřené na předaplikační výzkum byly v lednu 2018 schváleny výběrovou komisí a v těchto dnech se intenzivně připravují na zahájení fyzické realizace. Výsledky hodnocení projektu PosiTrans zatím nejsou známy, lze je očekávat v první polovině roku 2018.

Projekt NANOBIO potrvá 4 roky. Na řešení má přiděleno finanční podporu 115,9 milionu Kč z Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání. V jeho rámci bude univerzita, resp. vědecký tým Fakulty chemicko-technologické – katedry biologických a biochemických věd, Centra materiálů a nanotechnologií a katedry ekonomiky a managementu chemického a potravinářského průmyslu – spolupracovat s Fakultní nemocnicí Hradec Králové a s Lékařskou fakultou v Hradci Králové.

Na projektu NANOMAT bude univerzita a její Centrum materiálů a nanotechnologií Fakulty chemicko-technologické spolupracovat s Lékařskou fakultou v Hradci Králové a s firmou TOSEDA, která se zabývá vývojem nových hi-tech materiálů. Tento projekt začne v červenci a potrvá do prosince roku 2022. Na jeho řešení získal realizační tým z OP VVV 69,3 milionu Kč.

Oba projekty vědeckých týmů Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice byly podpořeny dohromady finanční částkou 185 milionů korun

O výzvě „Předaplikační výzkum pro ITI“:

Cílem výzvy je podpořit výzkumné záměry v předaplikační fázi, tedy ve fázi před jejich uplatněním v praxi, které mají potenciál přispět ke zvýšení kvality života a k řešení velkých společenských témat a zvýšit potenciál pro využití výsledků v praxi a následně navázání spolupráce s aplikační sférou. Výzva umožňuje například experimentální ověření možného praktického uplatnění výzkumných výsledků včetně ošetření duševního vlastnictví nebo také navázání a rozvoj spolupráce mezi výzkumnými týmy a aplikační sférou, a to i se zahraničními subjekty. Celková alokace výzvy byla 1 577 823 530 Kč. Úspěšní žadatelé v pěti aglomeracích si rozdělí téměř jednu miliardu Kč. Největší sumu získá Západočeská univerzita v Plzni, která uspěla s dvěma projekty za 196 milionů korun. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem získá pro dva své projekty podporu 194 milionů korun. Se dvěma projekty uspěly také Univerzita Palackého v Olomouci (186 milionů Kč), Univerzita Pardubice (185 milionů Kč) a Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (65 milionů Kč). Dalšími úspěšnými žadateli byly společnost COMTES FHT, a.s., (86 milionů Kč) a Fakultní nemocnice Hradec Králové (39 milionů Kč).

Ing. Valerie Wágnerová
mluvčí UPa

Foto: Zuzana Bílková

V letním semestru ožil kampus zahraničními studenty i seniory

Pro téměř osm tisíc vysokoškoláků skončil letní semestr. V posluchárnách a laboratořích se vystřídali čeští a zahraniční studenti, ale také senioři.

Výuka v letním semestru začala studentům všech sedmi fakult Univerzity Pardubice v pondělí 19. února. Po třech měsících, 20. května, skončilo výukové období, aby nastalo období absolvování předepsaných zkoušek.

Někteří začali přemýšlet, zda vycestovat na část svého studia do zahraničí, ti z vyšších ročníků se věnovali dokončení svých závěrečných prací, aby postoupili blíž úspěšnému ukončení studia a získání vytouženého titulu. Konkrétní kroky ke svému budoucímu povolání tak udělali všichni.

VELETRH STUDENTSKÝCH MOBILIT – ERASMUS+ DAYS, informační dny, které se letos uskutečnily od 20. do 27. února postupně na všech sedmi fakultách, nabídly našim studentům přehledku zahraničních univerzit šitou na míru konkrétní fakultě. Studenti, kteří již na studijním pobytu v zahraničí byli, svým kolegům studentům ochotně na stáncích radili, co je třeba k výjezdu a co jim studium v zahraničí přineslo.

„Letos poprvé jsme připravili informační dny zaměřené na studentské mobility vícedenní a přímo v prostorách jednotlivých fakult. Studenti tak mohli vyslechnout zážitky a zkušenosti z výjezdů svých spolužáků na partnerské univerzity dané fakulty, což bylo mnohem konkrétnější a jim bližší. Také se získaly zcela konkrétní informace a podmínky fakultní části výběrového řízení,“ říká o několikadenní akci jedna z organizátorek Jana Voltrová z Centra mezinárodních mobilit. Uzávěrka přihlášky na mezinárodní mobility realizované v programu ERASMUS+ v následujícím akademickém roce 2018/2019 skončila v polovině března.

Do konce března proběhlo výběrové řízení, v němž studenti prokázali především své znalosti cizího jazyka a schopnost domluvit se. Ke kladnému vyřízení žádosti jim rovněž pomohl dobrý prospěch za uplynulý akademický rok a body navíc získali, jsou-li členy spolku ESN Pardubice, který se stará o přijíždějící zahraniční studenty. V příštím akademickém roce vyjede na studijní pobyt 95 studentů a na stáž 32 studentů.

Více než stovka zahraničních „erasmových“ studentů

Zahraniční studenti přijeli v rámci programu Erasmus+ na fakulty Univerzity Pardubice z 27 zemí, tradičně z Turecka (18) a z Portugalska (12), ale také například z Běloruska, Polska, Španělska, Chorvatska, Řecka nebo Ukrajiny. Ke studiu si nejčastěji vybrali Fakultu filozofickou nebo Fakultu ekonomicko-správní. Více než desítka tzv. »erasmových« studentů, tedy studentů přijíždějících na semestr v rámci evropského programu mobilit Erasmus+, studuje i na dopravní fakultě, fakultě elektrotechniky a informatiky či fakultě chemicko-technologické.

„Aby pro nováčky ze zahraničí nebyl přechod na Univerzitu Pardubice tak náročný, starají se o ně pardubičtí vysokoškoláci ze studentského spolku ESN Pardubice. Tradičně pro ně během prvního seznamovacího týdne připravili nejrůznější aktivity,“ uvádí k aklimatizaci nových zahraničních studentů v Pardubicích Jana Voltrová z Centra mezinárodních mobilit Univerzity Pardubice. „Čeští studenti, kteří sami absolvovali část svého studia na některé naší partnerské zahraniční škole, provedli své nové zahraniční kolegy po kampusu, vysvětlili jim informace vztahující se ke studiu a systému

výuky u nás. Také jim ukázali město včetně památek a důležitých míst pro studentský život. Kromě toho se studenti také seznamovali s češtinou a absolvovali úvodní hodinu pro cizince.“ Další společenské a poznávací aktivity zažili Erasmus studenti v průběhu celého letního semestru.

V letním semestru studovalo na fakultách Univerzity Pardubice celkem přes 500 zahraničních studentů.

Kam po studiu?

Absolventské ročníky a všichni studenti univerzity, kteří se zajímají o možnosti svého budoucího profesního působení, navštívili v polovině března speciální **VELETRH PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ KONTAKT 2018**, který pro ně uspořádala tradičně Fakulta chemicko-technologická a Fakulta ekonomicko-správní. Na pět desítek firem se nabízelo našim studentům ve vestibulu univerzitní auly a ve foyer Fakulty chemicko-technologické. Studenti tak na jednom místě získali odpovědi na otázky, kde najít práci nebo získat stáž po ukončení studia, jaké požadavky mají zaměstnavatelé, jakou odbornou praxi nebo stáž studentům nabízejí či jak psát životopis a připravit se na pracovní pohovor.

Senioři znovu v lavicích

Dalšími odbornými přednáškami pokračovaly jak **UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU** Dopravní fakulty Jana Pernera, tak **UNIVERZITA VOLNÉHO ČASU** Fakulty filozofické. Pro zapsané účastníky obě pořádatelky fakulty připravily řadu zajímavých témat, návraty do minulosti, putování přírodou, sportovní kurzy i nejrůznější organizované výlety. Obě fakulty měly kurzy a přednášky rychle zcela obsazené. Dopravní fakulta Jana Pernera nabídla přednášky technického bloku, v nichž se účastníci schází pravidelně každé úterý, a každý pátek humanitní blok přednášek. Navíc připravila fakulta další speciální kurzy. Zájemci se mohli zapojit do fotografického kurzu pro pokročilé, věnovat se trénování paměti nebo docházet na lukostřelbu. Letní semestr pokračoval i v **litomyšlské Univerzitě třetího věku**, která ve svých přednáškách zprostředkovala poznávání vzdálených krajů a lidí v nich žijících. Účastníci se vydali například na cestu do iránských hor, do přírody Sečuánu či za Buddyho do Jižní Koreje, nově i na speciální cvičení pro seniorky.

Dvěma přednáškami každý měsíc pokračuje i Univerzita volného času (UVČ), kterou pořádá Fakulta filozofická. Účastníci se mohli „setkat“ s občanem, filosofem a vědcem Nielsem Bohrem, vrátit se do občanské války ve Španělsku nebo se vydat na Jadran kvůli československo-jugoslávským kulturním vztahům, do meziválečného Německa a Rakouska či do Velké Británie ve 30. letech.

Ing. Valerie Wágnerová
mluvčí UPa

Svítili jsme modře a podpořili Světový den porozumění autismu

Univerzita Pardubice i letos podpořila Světový den porozumění autismu. Zapojila se do akce „Light it up blue“ a rozsvítila univerzitní aulu modře. V úterý 3. dubna se studenti i zaměstnanci sešli v modrém oblečení před Lavičkou Václava Havla a o den později se navíc studenti z Fakulty filozofické zapojili do Modrého průvodu v centru města a vypustili modré balóny.

Cílem dubnových akcí bylo přivést k problematice autismu, pervazivní poruše postihující desítky miliónů lidí, nejen celosvětovou pozornost, ale v rámci Univerzity Pardubice také pozornost studentů, akademických i neakademických pracovníků. Těto problematice se v univerzitním centru ALMA věnují PaedDr. Zdenka Šándorová, Ph.D., a Lenka Skokanová.

Autismus je diagnóza a pojem, se kterým se setkáváme čím dále častěji, a to i ve vysokoškolském prostředí. Schopnost komunikace představuje pro osoby s autismem jednu z nejdůležitějších bariér porozumění světu.

Autismus kolem nás

„Autismus je jednou z nejdůležitějších poruch dětského mentálního vývoje,“ vysvětluje Zdenka Šándorová z katedry věd o výchově Fakulty filozofické, která s osobami s poruchou autistického spektra dlouhodobě na univerzitě pracuje a pokračuje: „Jedná se o vrozenou poruchu některých mozkových funkcí. Porucha vzniká na neurobiologickém podkladě. Důsledkem poruchy je, že člověk dobře nerozumí tomu, co vidí, slyší a prožívá. Duševní vývoj člověka je kvůli tomuto handicapu narušen hlavně v oblasti komunikace, sociální interakce a představitosti. Autismus doprovází specifické vzorce chování a, bohužel, neustále osob s touto diagnózou přibývá.“

Naše vzdělávací soustava respektuje v konceptu principů demokratické vzdělávací politiky rozvoj lidské individuality, usiluje o zajištění spravedlivého přístupu ke vzdělávacím příležitostem včetně maximálního rozvíjení potenciálu každého jedince. Je tedy také v zájmu institucí terciárního vzdělávání, tedy i Univerzity Pardubice, aby se podílely na naplnění těchto principů, a to ve

vztahu k problematice studentů s poruchou autistického spektra (PAS). Univerzita Pardubice poskytuje studentům s PAS odborné zázemí - podporu, pomoc a servisní opatření v rámci Centra ALMA. „S poruchou autistického spektra se dnes narodí každé 40. dítě. I na naší univerzitě studuje v současnosti několik studentů s touto poruchou. Podporujeme je zejména v oblasti komunikace a sociální interakce,“ vysvětluje Zdenka Šándorová a dodává: „Studentům jsou k dispozici asistenti, kompenzační pomůcky a zejména komunikace s akademickými pracovníky, kterým vysvětlujeme podstatu specifického procesu učení i sociálního chování studentů se symptomatologií PAS.“

Smysl „modré“ akce

Světový den autismu, který připadá na 2. dubna, upozorňuje na autismus jako na celosvětový problém. S tímto dnem je spojená modrá barva, která je barvou komunikace a sebevýchovy. To je jedna z oblastí, ve které mají lidé s poruchou autistického spektra největší potíže.

Aktivita konaná u příležitosti Světového dne autismu pomohou zvýšit a rozvinout světovou obeznámenost s autismem a poskytnou informace týkající se důležitosti včasné diagnózy a rané intervence. Součástí osvětových akcí u příležitosti Světového dne autismu je i upozornění na nadání a dovednosti lidí s autismem a je dnem, kdy jsou osoby s autismem vřele vítány a zahrnovány do společenských událostí po celé planetě.

Za Centrum ALMA a Katedru věd o výchově FF UPa PaedDr. Zdenka Šándorová, Ph.D., a Lenka Skokanová

Děti, žáci i dospělí opět objevova

Demonstrátoři Univerzity Pardubice zasvětili děti, mládež a širokou veřejnost do světa vědy a techniky v měsíci březnu a dubnu hned na několika akcích.

Na konci března se na pardubickém zámku konala tradiční „Noc mladých vědeckých“ Všechny našich sedm fakult si připravilo zábavné a názorné ukázky ze světa vědy a techniky, ale i toho uměleckého a tvořivého. Akce, kterou tradičně organizuje Univerzita Pardubice spolu s Východočeským muzeem, čtyřmi středními školami, jednou pardubickou ZUŠkou a s Hvězdárnou A. Krause, oslovila více než 1 000 návštěvníků.

V měsíci dubnu se demonstrátoři vydali s interaktivním naučným programem „Věda a technika na dvorech škol“ za hendikepovanými dětmi do speciální školy Svítání a za žáky do pardubického dětského domova. Opustili tak známý terén „dvorů“ základních a středních škol a rozhodli se zpestřit výuku znevýhodněným dětem a dětem s postižením.

Na konci dubna vyrazili zástupci univerzity za nejmenšími zvědavci do Mateřské školky Srđičko na Dubině a svými chemickými pokusy zpestřili čarodějnický slet.

*Bc. Věra Příbylová
Oddělení propagace a vnějších vztahů UPA*

li tajemství vědy

VĚDA A TECHNIKA NA DVORECH SKOL
AKCE SRDÍČKO

Návštěvníci si mohli vyzkoušet mluvení ve znakové řeči

Kavárna „Poslepu“ – kávu či něco na zub bylo možné konzumovat pouze s klapkami na očích

K lezení byla k dispozici sedm metrů vysoká horolezecká stěna

Zážitkový seminář nabídl horolezeckou stěnu i „koně v obýváku“

Zážitkový seminář ukázal, jak se žije lidem s hendikepem. Vyzkoušet si netradiční aktivity mohl každý, kdo zavítal 24. dubna do univerzitní auly. Na jednotlivých stanovištích byly k vidění speciální pomůcky, ke kterým spoustu rad poskytli odborníci, a ti odvážní se dokonce pokusili vylézt co nejvýše po horolezecké stěně.

Univerzitní centrum ALMA a akademická poradna Univerzity Pardubice ve spolupráci s Katedrou věd o výchově Fakulty filozofické připravila nevšední zážitkový a informační seminář s názvem „Zažij si na vlastní kůži“. „Speciální seminář ukázal, jak se žije lidem se zdravotním postižením, a to v důsledku smyslového, fyzického či psychického postižení. Návštěvníci si tak mohli sami vyzkoušet, že i život s hendikepem není nudný,“ řekla k akci Mgr. Jana Vágnerová z Akademické poradny Univerzity Pardubice.

I vozíčkář může být horolezcem

Děti i dospělí se mohli zapojit do zajímavého a kreativního programu. Před vstupem do univerzitní auly měli návštěvníci možnost zdolat sedm metrů vysokou horolezeckou stěnu. Ne každý měl ale odvalu. K lezení se odhodlal i jeden ze studentů, který se sám pohybuje prostřednictvím invalidního vozíčku.

Uvnitř auly byla jednotlivá stanoviště s nabídkou deskových her pro zrakově postižené. Usadnout jste mohli na speciální pomůcku tzv. koně v obýváku nebo se pustit do mluvení ve znakové řeči. Nechyběla ani muzikoterapie či arteterapie. V malé kavárně „Poslepu“ byla v nabídce svačinka dodaná Českou abilympijskou asociací. Kávu či něco na zub bylo ale možné konzumovat pouze s klapkami na očích, jen tak jste si totiž užili chvíli plnou chutí, vůní a zvyků.

„Diskutovat bylo možné také s přítomnými odbornými poradci pro osoby s postižením, s diagnózou autismu i poruchami autistického spektra a pro osoby se závislostmi a dalším rizikovým chováním,“ doplnila k zážitkovému semináři Jana Vágnerová.

Bc. Věra Příbylová

Oddělení propagace a vnějších vztahů UPa

Seminář nabídl arteterapii ...

... i muzikoterapii

Student Univerzity Pardubice Ondřej Mach, který je trvale upoután na invalidní vozík, předvedl svůj speciálně upravený automobil

Univerzita Pardubice poprvé na konferenci BioSpot. Její technologie vzbudily zájem

Letos poprvé se Univerzita Pardubice zapojila do platformy nazvané BioSpot, kde se představují nejlepší technologie z oboru „life-sciences“. Přihlásilo ji Centrum transferu technologií a znalostí, které zastřešilo následná zajímavá jednání. Zájem vzbudily všechny tři zajímavé technologie, které kolegové z naší univerzity postupně prezentovali.

Třetí ročník BioSpot konference se konal 1. března v galerii moderního umění DOX v Praze. V programu se objevila například témata z oblasti vývoje nových postupů léčby onkologických onemocnění, diagnostiky závažných onemocnění, kdy lze diagnózu stanovit třeba na základě analýzy kondenzátu dechu pacientů. Jedním z velkých témat byla resistance na antibiotika a nové možnosti v této oblasti. A slyšet bylo i o našich zajímavých technologiích.

Spolupráce profesorky Bílkové a doktora Macáka

Konference se účastní především zástupci investičních společností, průmyslu i farmaceutických firem za účelem komercializace těchto nejlepších představovaných technologií nebo jejich dofinancování ze soukromých zdrojů. A právě je zaujaly všechny tři technologie z Univerzity Pardubice, která se přihlásila prostřednictvím Centra transferu technologií a znalostí (CTTZ).

Nový materiál na bázi nanotrubiček oxidu titaničitého upravený tak, aby byl využitelný pro separaci různých typů biomolekul. Izolace určitých látek z biologických vzorků a míra jejich dysregulace jsou klíčové pro stanovení diagnózy některých závažných onemocnění, např. v případě fosforylovaných peptidů Alzheimerovy nebo Parkinsonovy choroby. Za touto technologií stojí tým prof. Bílkové z Katedry biologických a biochemických věd Fakulty chemicko-technologické a Dr. Macáka z Centra materiálů a nanotechnologií téže fakulty. Na březnové konferenci tento slibný materiál a jeho unikátní přidanou hodnotu ve srovnání s běžně komerčně dostupnými produkty na trhu ústně prezentoval Mgr. Rudolf Kupčik z Katedry biologických a biochemických věd Fakulty chemicko-technologické.

Zaujaly metody profesora Holčapka a docenta Roušara

Další dvě technologie představila se svolením autorů formou posterů Ing. Karolina Kašparová z CTTZ. Velký zájem vzbudila metoda prof. Holčapka a kolegů, která umožňuje analýzou lipidů ve vzorcích tělních tekutin pomocí hmotnostní spektrometrie určit s téměř 100% přesností pravděpodobnost onemocnění rakovinou slinivky, kde je včasné diagnostikování problému v podstatě jedinou šancí na větší úspěšnost léčby a přežití. Zavedení metody do klinické praxe a do programů onkologické prevence bude možné jen ve spolupráci se silným globálním partnerem.

Pozornost investorů z řad farmaceutických společností upoutal nový přístup k toxicitě paracetamolu a jemu příbuzných struktur,

léčiv na bázi 5-aminosalicylové kyseliny, které se využívají především k léčbě zánětlivých onemocnění zažívacího traktu, jako je Crohnova choroba, nespecifický střevní zánět a ulcerózní kolitida. Toxicita pro játra a ledviny může u těchto dlouhodobě užívaných léčiv znamenat pro některé pacienty i úplné přerušování léčby a zhoršení stavu. Doc. Roušar z Katedry biologických a biochemických věd Fakulty chemicko-technologické identifikoval nové možnosti, jak lze eliminovat tvorbu toxických produktů metabolismu a zajistit tak pacientům bezpečnější léčbu.

Rýsuje se konkrétní spolupráce. Další možná přinese Mnichov

Komunitu investorů v tomto roce zastupovali tuzemští i zahraniční investoři jako RSJ PE, Merck, PPF, Sotio, Delta Capitals, Capricorn Austria, PwC, AstraZeneca, Johnson&Johnson's, Verdi Capital, InoCrystal, i&i Prague etc.

Podarilo se navázat kontakt s vedoucím oddělení externích inovací a licencí Jamesem Hobergem ze společnosti EMD Millipore Corporation (Merck) a byla zahájena intenzivní komunikace v souvislosti s možnostmi komercializace nového materiálu pro separaci biomolekul. Komunikace proběhla také se zástupci společnosti Biocrates Life Sciences AG, která působí v oblasti metaboliky a lipidomiky, a je plánováno oslovení zástupců společnosti Pharmahungary Group.

Konference BioSpot byla pro Univerzitu Pardubice takovou generální zkouškou. Všechny výše zmíněné technologie byly pak v dubnu představeny v Mnichově na mezinárodní konferenci BioVaria 2018.

Co je to BioSpot?

BioSpot je platforma, kde výzkumníci a zástupci technologických firem ze Střední Evropy mohou představit nejlepší technologie z oboru „life-sciences“ zástupcům investičních společností, průmyslu i farmaceutických firem za účelem jejich komercializace nebo dofinancování ze soukromých zdrojů. Konference má dvě hlavní části: ústní, kde jsou prezentovány nejzajímavější technologie v desetiminutových příspěvcích, a sekci posterů.

Za organizací platformy stojí Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i., Ústav molekulární a translační medicíny Univerzity Palackého v Olomouci a klastr MedChemBio, jehož cílem je pomáhat rozvoji medicínální chemie a chemické biologie. Akci podpořila také agentura CzechInvest a Asociace inovativního farmaceutického průmyslu.

*Ing. Karolina Kašparová
Centrum transferu technologií a znalostí UPa*

Studenti doktorských studií si finančně polepší

Intenzivní a dlouho vedená vyjednávání reprezentace vysokých škol s ministerstvem školství o každoročním rozpočtu a jeho navýšení konečně přineslo zlepšení i studentům doktorských studií. Vysokým školám poslalo ministerstvo školství na výplatu doktorských stipendií v roce 2018 o 400 milionů korun více. Základní částka měsíčně vypláceného stipendia doktorandům ze stipendijního fondu se tak může zvýšit z dosavadního základu 7 500 Kč na 11 250 Kč. Na toto téma jsme vyzpovídali prorektora pro vědu a tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice profesora Petra Vorla.

Jak se získanou částkou na doktorská stipendia naše univerzita naloží a jak ji naši doktorandi pocítí?

Takto cíleně určené účelové dotace MŠMT umožní zvýšit základní stipendia pro interní doktorandy, tedy pro naše nejkvalitnější absolventy navazujícího magisterského studia. To je stejně důležité, jako zvyšování mzdového ohodnocení těch nejkvalitnějších vědeckých pracovníků.

Vzhledem k tomu, že jde o účelově vázané peníze, nemohou být použity ani nijak jinak než k výplatě stipendií doktorandům. To je pro naše doktorandy jistě dobrá zpráva a takový jistý základ.

Je v kompetenci nyní každé naší fakulty, jak dále svým doktorandům přilepší a jak ocení jejich aktivitu, tvůrčí práci a její kvalitu. Zásluhová složka stipendií je velice významná. Obvykle se ale projevívá, až když má doktorand v rámci vědecké přípravy konkrétní výsledky. Záleží tedy také na tom, jak je ten který doktorand zapojen například do vědeckých projektů pracoviště fakulty, do přípravy studentů nižší stupňů atd.

Z čeho se tedy „výplata“ doktorandovi skládá?

Každá fakulta podrobuje studenty doktorských studijních programů každý rok hodnocení podle kritérií, která si přijala, a podle toho, tedy na základě dosažených výsledků, jim přiděluje na daný akademický rok stipendia.

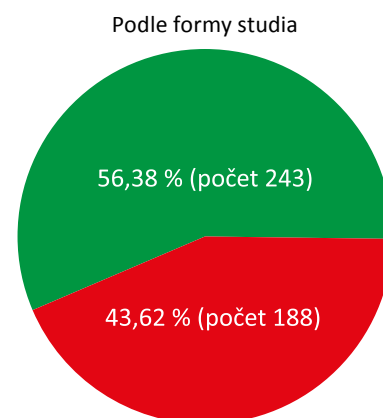
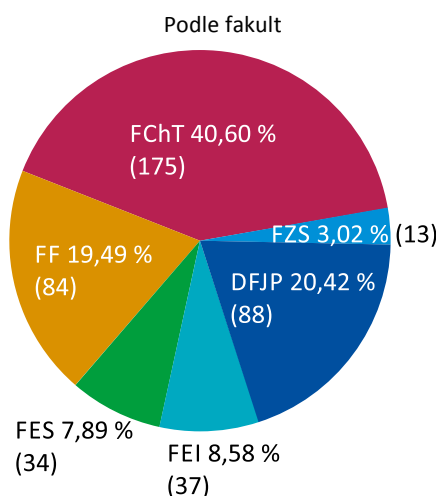
Základní stipendia jsou vyplácena ze stipendijního fondu, další finanční částky mohou doktorandi získat, pokud se podílejí na tvůrčí činnosti, vědecké práci a projektech, případně na výuce. Tyto finanční částky pak jsou vypláceny formou dalších stipendií nebo z vlastních zdrojů fakulty, případně z jiných účelových finančních zdrojů a příspěvků fakulty.

Konkrétní částka, kterou nakonec doktorandi dostanou, se tedy liší fakulta od fakulty a případ od případu.

Například Fakulta chemicko-technologická přijala opatření ke zvýšení doktorských stipendií interním doktorandům již na podzim, takže ti již dostávají vyšší stipendium od ledna tohoto roku.

Počty studentů doktorských studijních programů a oborů Univerzity Pardubice: stav březen 2018

Fakulta	Doktorské studijní programy		Celkem
	Prezenční studium	Kombinované studium	
DFJP	21	67	88
FEI	26	11	37
FES	17	17	34
FF	33	51	84
FChT	90	85	175
FZS	1	12	13
Celkem	188	243	431

Fakulta ekonomicko-správní svým doktorandům zvýšená stipendia za předcházející tři měsíce doplácí.

Jakou roli mohou hrát pracovní úvazky pro doktorandy?

Pokud doktorand splňuje kvalifikační předpoklady vysokoškolského asistenta, může zajišťovat jednodušší seminární výuku a plnit úkoly vědy a výzkumu jak v rámci vlastního doktorského studia, tak na vědeckých projektech. Možnost částečného pracovního úvazku, který fakulta se studentem sjednává za přesně daných podmínek, tak samozřejmě umožňuje zvýšit jeho příjem, a tudíž může pomoci takové perspektivní studenty motivovat a stabilizovat pro jejich další působení na univerzitě.

Pozice doktoranda je v současném systému relativně nestabilní. Důsledkem toho je i u některých oborů vysoké procento nedokončených doktorských studií. Což je samozřejmě i pro studenta i pro univerzitu zbytečně vynaložená investice, kterou bychom rádi co nejvíce eliminovali.

Inspirací by pro nás mohly být analogické pozice interních doktorandů na většině západoevropských univerzit, kde jde spíše o pozici zaměstnanecovou než studentskou. „Úvazkový“ charakter interního doktorského studia, lépe finančně podporovaného, ale s vyššími nároky na vědeckou přípravu a její výsledky, by logicky přinesl snížení počtu studentů doktorských studijních programů, ale zvýšil jejich šanci na úspěšné dokončení studia.

Důležité není množství studentů, ale skutečný počet kvalitních absolventů doktorského studia, což je základní předpoklad udržení mezigenerační vědecké oborové kontinuity.

Na 6 fakultách Univerzity Pardubice momentálně studuje na 430 studentů doktorských studijních programů, což je něco málo přes 6 % z celkového počtu studentů univerzity v tomto akademickém roce. V prezenčním studiu studuje téměř 190 doktorandů.

Fakulta restaurování si připomněla významné výročí – 25 let výuky restaurování

Před pětadvaceti lety usedli v Litomyšli do poslucháren první studenti, kteří se začali v oboru restaurování vzdělávat. Za čtvrt století vychovala litomyšlská škola mnoho odborníků, kteří pomohli zachránit řadu významných památek nejen u nás, ale i v zahraničí.

Zřizovací listina, tehdy soukromé Školy restaurování a konzervačních technik Litomyšl, z níž postupem času vznikla nejprve vyšší odborná škola, potom soukromá vysoká škola neuniverzitního typu a nakonec v roce 2005 samostatná fakulta veřejné vysoké školy – Fakulta restaurování Univerzity Pardubice, byla podepsána 22. dubna 1993.

Oslavy v Litomyšli

Při příležitosti oslav založení školy se uskutečnilo několik kulturních akcí. Mezi třemi sty hosty dorazila do Litomyšle také více než stovka absolventů. Všichni zavzpomínali na počátky i svá studia, hold vzdali „otcům – zakladatelům“, kteří s myšlenkou zahájení odborné výuky restaurování v Litomyšli přišli a významně rozvoj školy ovlivnili.

„Cílem a ideou restaurátorské školy v Litomyšli a Fakulty restaurování je zajišťovat vysokou úroveň vysokoškolské výuky a připravovat pro praxi co nejlepší restaurátorky a restaurátory. Propojení s domácí praxí, ale i zahraniční stáže, jak studijní, či pracovní, a upevnění našeho místa na mezinárodní úrovni v rámci spolupráce, jak v projektech, tak v samotné restaurátorské činnosti, je pro nás velice důležité,“ řekl děkan Fakulty restaurování Radomír Slovák. „Čas, nebo spíše doba, vyžaduje změny, ale rozhodně bychom neměli zapomenout na to, proč a s jakým cílem byla výuka

restaurování v Litomyšli založena. Proto si letos připomínáme krásných 25 let. Je to věk, který si rozhodně zaslouží pozornost a náležitě připomenutí.“

Projekce, divadlo i výstava

Pro návštěvníky byl v Litomyšli a prostorách fakulty připraven pestrý program. Veřejnosti se otevřely ateliéry v areálu v Jiráskově ulici a v Piaristické koleji na litomyšlském Zámeckém návrší. Byla zpřístupněna i unikátní Očistcová kaple z první poloviny 18. století, která se nachází v budově Piaristické koleje a její historie je spojena s rozvojem Dušičkového kultu. Průvodci historií byli samotní akademici a studenti fakulty. Součástí oslav byly také projekce dokumentu o restaurátorské škole či projekce záznamu divadelního představení Krvavý román ochotnického spolku Filigrán. Expozice kulis z divadelního představení, jejímiž autorkami byly samy studentky a zároveň členky ochotnického spolku, byla k vidění v chodbě Piaristické koleje. V Červené věži byla k vidění speciální výstava „Je nám 25 – 25 let výuky restaurování v Litomyšli“. Kdo měl zájem, mohl si v grafické dílně za asistence studentek vytisknout grafický list. Během nedělního slavnostního programu si mohli navíc přítomní užít i vystoupení fakultního studentského hudebního uskupení Musika Krakela nebo absolventa K. Křenka na klavírní kytaru či členů již zmiňovaného divadelního spolku Filigrán.

Medaile pro zakladatele

Při příležitosti oslav výročí 25 let výuky restaurování v Litomyšli vydala Fakulta restaurování stříbrnou pamětní medaili. Autorem návrhu je sochař MgA. Jakub Vlček. Ústředním motivem jednostranné medaile o průměru 40 mm ražené v České mincovně v limitované sérii 25 ks jsou tři Grácie, které symbolizují tři pilíře, na kterých výuka restaurování v Litomyšli od začátku stojí.

Během nedělního programu obdrželi tyto pamětní medaile jako ocenění za založení školy jak její zakladatelé: Jiří Kaše, Josef Čoban, Jiří Látal, Ladislav Kryl, Arnold Bartůněk, Mikuláš Hulec, Miroslav Brýdl, tak rektor Univerzity Pardubice profesor Jiří Málek a prorektor pro vnitřní záležitosti profesor Miroslav Ludwig, kteří se významně podíleli na přeměně školy na samostatnou Fakultu restaurování Univerzity Pardubice a na jejím dalším rozvoji. Děkan Fakulty restaurování Radomír Slovík ocenil i dlouholeté dobré vztahy a spolupráci s městem Litomyšl předáním medaile do rukou současného starosty města Radomila Kašpara. Za dlouholeté působení, rozvoj a osobní přínos obdržel rovněž medaili i bývalý děkan fakulty Ing. Karol Bayer, nyní proděkan pro vědecko-výzkumnou činnost a zahraniční spolupráci.

Křest almanachu absolventů a publikace o vzniku školy

Hosté a návštěvníci si mohli na památku odnést almanach se seznamem všech 372 absolventů školy za 25 let výuky restaurování. Vzpomínkou pro všechny bude i publikace o vzniku a počátcích restaurátorské školy v Litomyšli s přepisem rozhovorů vedených s „otci zakladateli“ o zrodu myšlenky na založení školy, o jejím vlastním založení a prvních letech jejího života. Kniha je doplněna

o reprodukce dobových dokumentů (jakými jsou zřizovací listina, stavebně-historický průzkum, plány rekonstrukce zázemí, fotografie z rekonstrukce budov, z akcí školy apod.) a celá je věnovaná památce Ladislava Horáčka, hlavního iniciátora vzniku školy v roce 1993. Hosté a zejména absolventi byli nadšeni z vývoje školy a rozšíření jejího zázemí a profesionalizace. Pyšně ukazovali místa svého studia svým blízkým. Zároveň byli rádi za příjemné setkání se spolužáky i svými vysokoškolskými pedagogy, které pokračovalo společným večerem v „rajském dvoře“ Piaristické koleje.

Fakulta restaurování, na níž dnes působí na třicet akademických pracovníků a devadesát vysokoškoláků (přes šedesát ve 4 oborech bakalářského studia a necelých třicet ve 2 oborech navazujících magisterského studia) se podílí na záchraně řady významných památek České republiky i v zahraničí. Mezi nejvýznamnější patří např. práce na opravě Karlova mostu v Praze, vily Tugendhat v Brně, záchraně Betléma na Kuksu, restaurování gotického náhrobku Arnošta z Pardubic v polském Kladsku, oprava gotické kašny v Kutné Hoře, Santiniho kaple v Křenově, barokního sousosí sv. Jana Nepomuckého z pražského Pohořelce, nástěnných olejomalb na klenbě kaple sv. Václava v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Táboře-Klokotech, sgrafitové výzdoby ve Slavonicích či komplexní restaurování souboru rukopisů z 2. poloviny 15. století – kronik Trojanské, o Štilfrídovi, o životě a skutcích Alexandra Velikého a dalších. Ateliéry a pracoviště fakulty se podílejí na mnoha dalších národních i mezinárodních restaurátorských a výzkumných projektech a zakázkách.

*Bc. Věra Příbylová
Oddělení propagace a vnějších vztahů UPa*

Práce našich restaurátorů na obrazech a kresbách Milady Schimidtové je k vidění v Jihlavě

Pohled na dosud skryté dílo Milady Schimidtové Čermákové přinesla výstava v Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě. Před ní bylo možné zrestaurované obrazy obdivovat ještě také dvakrát ve Zlíně. Nebýt však našich restaurátorů z Litomyšle – současných i bývalých studentů a pedagogů naší Fakulty restaurování – ani jedna z výstav by nejspíš nevznikla. Obrazy museli totiž připravit k výstavní prezentaci.

Kvůli nešetrnému zacházení a nevhodnému deponování díla po smrti malíčky Milady Schimidtové byla její díla značně poškozena. Část se jich dostala do soukromého majetku dvou sběratelů, kteří jejich restaurování iniciovali. Už od roku 2010 jej začala tehdejší studentka Fakulty restaurování Tereza Cikrytová, která nyní pracuje v Národním technickém muzeu v Praze. Právě ona dala jednomu ze současných majitelů kontakt na Ateliér restaurování uměleckých děl na papíru Fakulty restaurování, kde se obrazů ujali studenti a jako součást praktické výuky a povinné letní praxe jim pod odhledem svých pedagogů průběžně vdechli nový život.

Upravovali na sto různě velkých obrazech

„Při výuce v ateliéru restaurování uměleckých děl na papíru restaurovaly studentky na bakalářském stupni pět rozměrnějších kreseb na papírových podložkách, konkrétně monochromních štět-
cových nebo tužkových kreseb. Většinou se jednalo o kombinované

techniky. Dvě olejomalby na textilních podložkách na napínacích rámech, tedy obrazy, restaurovaly prakticky souběžně tři studentky magisterského studia,“ popisuje úkol Josef Čoban, akademický malíř a restaurátor, pedagog Ateliéru restaurování uměleckých děl na papíru Fakulty restaurování. „Na padesát dalších kreseb a maleb na papírových podložkách, z nichž 15 bylo restaurováno mimo fakultu bývalými absolventy naší školy, případně pedagogy naší fakulty či studenty pod dohledem zkušených restaurátorů, bylo na půdě litomyšlské fakulty adjustováno na dodané lehké výstavní panely,“ doplnil Josef Čoban. Z tohoto souboru byla na 35 dílech provedena navíc údržba – čištění, odkyselení, lepení trhlin, doplnění chybějících částí podložky pomocí zatónovaných japanů odpovídající gramáže a kvalit povrchu. Pět olejomalb zmíněné autorky pro soukromého sběratele restauroval také Mgr. art. Luboš Machačko. Jedné olejomalby se ujal také Josef Čoban, který na dalších dvou provedl restaurátorskou údržbu včetně přepnutí špatně

adjustované malby na napínacím rámu. Pro sběratele ve Zlíně provedl rovněž údržbu na dalších 11 malbách na papírových kartonech a plátnech. Celkem tak restaurátorům ze školy restaurování v Litomyšli prošla rukama více než stovka děl Milady Schmidtové.

Zajímavé úkoly na konkrétních dílech studenty motivují

Pro studenty přinesla práce zajímavé a různorodé úkoly. Nejnáročnější pro ně však bývá vydržet v plném nasazení až do finále, tedy do předání restaurátorské dokumentace, která mívá okolo 30 stran a obsahuje nejen popis stavu díla před zahájením prací, ale zaznamenává i detailní postup prací včetně použité technologie a materiálů až po podmínky uložení díla a obrazovou přílohu průběhu celé akce. Jedná se o jakýsi rodný list každého obrazu. Mezi poškozenými díly byla také lavírovaná štětcová kresba Narozneniny, kterou restaurovala trojice studentek – Ivana Fujdiaková, Michaela Vodrážková a Dominika Medová pod vedením Josefa Čobana. Průzkumem v denním rozptýleném světle získaly studentky základní informace o podložce, barevné vrstvě a celkovém stavu díla. Dílo bylo nasvíceno rasantním bočním světlem, v němž pozorovaly poškození v místech překladů a nerovnost celého archu. Dílo dále vystavily ultrafialovému záření a pozorovaly ho z líce i rubu. Díky luminiscenci, kterou vykazují určité látky, byla přesněji lokalizována místa zateklin a mastných skvrn. Nejdříve proto odstranily hrubší vrstvy prachových polutantů ometáním měkkými vlasovými štětci a pomocí vysavače a následně suchou cestou. Provedly stěry sterilními vatovými smotky na tyčinkách a poslaly je na rozbor kolegyni mikrobioložce Ing. Marcelce Pejchalové, Ph.D., z Fakulty chemicko-technologické, která výsledky biologických analýz vyhodnotila jako negativní, a proto nebylo přistoupeno k dezinfekci díla. Následně zkoumaly rozpustnost barev, pustily se do čištění prachových nečistot ometáním a gumováním pryžemi, do odstraňování mastných a dalších skvrn. Poslední fází bylo rovnání podložky po předchozím vlhčení pod zátěží, skletizování díla na pomocnou textilní podložku za studena, doplnění chybějících částí papíru, adjustování na dřevěný rám, retušování na doplňcích a potlačení některých neodstranitelných skvrn a obraz byl finálně připraven pro výstavu.

Obdobně náročný proces zkoumání a volby nejvhodnějšího postupu absolvují restaurátoři pokaždé, když mají před sebou dílo, které vyžaduje jejich zásah. Důležité je po dokončení restaurování upozornit i na správné budoucí uchování díla – při nižších teplotách

a snížené relativní vlhkosti je uložení díla bezpečnější. Je tedy nutné zabránit náhlým výkyvům, přímému kontaktu s vodou a je nutné dílo umístit mimo přímé denní světlo i zdroj sálavého tepla, aby vydrželo takto zrestaurováno co nejdéle.

Součástí přípravy děl na výstavu byla i adjustace

Bezprostředně s přípravou katalogu a instalací výstavy ve Zlíně souviselo i adjustování děl na panely. Na něm spolupracovala odborná asistentka Mgr. et. BcA. Petra Janská a menším dílem i další kolegyně Mgr. Dana Modráčková. Součástí těchto příprav bylo ošetření a paspartování 50 dalších kreseb menšího formátu do rozměrů A2.

Na adjustování se podíleli též studenti 1. až 4. ročníku Ateliéru restaurování uměleckých děl na papíru Fakulty restaurování, na paspartování studentka ateliéru restaurování knih, dokumentů a papíru Eliška Slezáková. Na začátku prosince tak byly obrazy připraveny k vystavení v soukromé galerii Václava Chada, kde proběhla paralelní výstava s GVU ve Zlíně.

Obrazy M. Schmidtové Čermákové na výstavě nazvané Chodkyně v mracích byly v Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě k vidění do poloviny května, ale už teď se hledá další výstavní místo. „*Oba největší soukromí majitelé plánují ještě reprezentativní výstavu v některé pražské galerii. Míří i na veřejné instituce. Pravděpodobně bude pokračovat i spolupráce s naším ateliérem na přípravě dalších děl M. Schmidtové a jejich vrstevníků ze Zlína jako Václava Chada, Čestmíra Kafky a jiných,*“ uzavírá Josef Čoban.

Výstava v Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě, jež je pozměněnou reprízou nedávných výstav v Krajské galerii výtvarného umění ve Zlíně a zlínské Galerii Václava Chada, přináší ucelený pohled na dosud skryté dílo Milady Schmidtové. Seznámit se s ním a současně obdivovat úpravy našich restaurátorů můžete až do 13. května. Otevřeno mají od úterý do neděle mezi 10. a 18. hodinou.

Milada Schmidtová vystudovala Baťovu obchodní akademii ve Zlíně, kde se počátkem čtyřicátých let minulého století sblížila s některými studenty a profesory Zlínské školy umění. Silný vliv měl na ni také pobyt v Paříži, kde se seznámila s osobou a dílem Picassovým. Její raná tvorba byla ovlivněna modernou, věnovala se figurální malbě, portrétům i krajinomalbě. Výstava je její první retrospektivou. Jde o zásadní příspěvek k poznání projevů českého umění po druhé světové válce a širě proudu Nové figurace.

Mgr. Zuzana Paulusová

Oddělení propagace a vnějších vztahů UPa

Česká měna má dvě nové výstavy. Na pardubickém zámku a v Naardenu

Aktuální výstava na pardubickém zámku ukazuje příběh cesty českého stříbrného tolaru k americkému dolaru. Výstava v holandském Naardenu pak mapuje tisíciletou tradici české měny. Autorem obou expozic je profesor Petr Vorel z Ústavu historických věd Fakulty filozofické.

Výstava Východočeského muzea v Pardubicích a Univerzity Pardubice zachycuje, proč se právě termín „dollar“ stal koncem 18. století hlavní měnovou jednotkou nově vzniklých USA a jak tento vývoj, pokračující až do současnosti, souvisel s někdejšími nerostným bohatstvím českých zemí. Možná jste to ani netušili, ale jáchymovské mince daly název této zámorské měně.

„Tato peněžní početní jednotka totiž vznikla díky usnesení zemského sněmu Království českého z 9. ledna 1520, kterým byla nařizena monetarizace nově vytěženého stříbra v českém Krušnohoří. Podle jména města Jáchymov (Joachimsthal) vzniklo jméno mince »tolar«, které se později přes holandský »daalder« dostalo i do angličtiny jako »dollar«,“ vysvětluje původ názvu americké měny autor výstavy prof. PhDr. Petr Vorel, CSc., z Ústavu historických věd Fakulty filozofické a prorektor pro vědu a tvůrčí činnost univerzity.

Z Ameriky do Pardubic

Výstava navázala na svou předchůdkyni, která byla prezentovaná v loňském roce v New Yorku při zasedání česko-americké vědecké společnosti The Comenius Academic Club. Pardubická výstava je ale o něco bohatší a k vidění jsou ukázky tolarových ražeb od 16. až do 19. století. Kopie mincí zhotovil dle sbírkových originálů restaurátor Východočeského muzea Michal Vojtěchovský a vidět je můžete až do 19. srpna 2018.

Kromě výstavy na pardubickém zámku uspořádal profesor Petr Vorel také výstavu v nizozemském Naardenu. V památníku Jana Amose Komenského byla v polovině března slavnostně otevřena výstava s názvem Tisíciletá tradice české měny (Millennial Heritage of Czech Currency). Návštěvníci se seznámí s vývojem českých mincí a papírových platidel od jejich vzniku v druhé polovině 10. století až do současnosti.

Komenského portrét na platidlech

„Jeden z panelů upozorňuje na zcela výjimečnou roli, jakou je ztvárnění osobnosti J. A. Komenského na československých a českých platidlech 20. století,“ říká autor výstavy prof. PhDr. Petr Vorel, CSc., historik a numismatik Východočeského muzea, a dodává: „Mezi významnými postavami našich dějin se jeho portrét na platidlech objevuje nejčastěji, nikoli náhodou byl první historickou osobností, která byla ztvárněna na papírových platidlech meziválečného Československa i nynější České republiky.“

Výstava vznikla ve spolupráci s Muzeem J. A. Komenského v Uherském Brodě a s Národním pedagogickým muzeem a knihovnou J. A. Komenského v Praze. V nizozemském Naardenu potrvá až do 28. října 2018.

Bc. Věra Příbylová

Oddělení propagace a vnějších vztahů UPa

Foto: K. Procházková Skůpová, Východočeské muzeum v Pardubicích

Pardubické bienále ve znamení podvodů za monarchie i republiky

Desáté pardubické bienále historiků s podtitulem „Jak se u nás podvádělo: za monarchie i za republiky“ hostil Dačického dům v Kutné hoře.

Pardubické bienále pořádá ve dnech 26. a 27. dubna Ústav historických věd Fakulty filozofické, tentokrát ve spolupráci s městem Kutná Hora v rámci projektu „Dačického dům v Kutné Hoře. Vzdělávací a prezentační centrum kulturního dědictví UNESCO“. Zazněly na něm příspěvky akademiků, studentů doktorských studií, ale i odborníků z dalších vědeckých institucí, pracovníků archivů a muzeí.

Od raného novověku podvod přesně definován

Pod název „Jak se u nás podvádělo: za monarchie i za republiky“ se vešlo široké spektrum problémů, byť z právního pohledu je podvod už od raného novověku poměrně přesně definován. Společenské vnímání tohoto deliktu je však podstatně pestřejší. Raně novověká problematika byla zastoupena pouze třemi vystoupeními, která však nabídla pečlivě propracovaný náhled jednak do městského hospodaření a jeho ztrát v 16. až 18. století, jednak do složité problematiky patrimoniální správy realizované státními úředníky v 18. století.

Porodní báby jako specifické téma

Období 19. století přilákalo výzkumnou pozornost tolika badatelů, že jednání bylo rozděleno do dvou sekcí. Představena byla jak státní statistika habsburské monarchie a její vnímání tohoto deliktu, tak konkrétní kauzy – podvedení, ale ještě častěji podvodníci a podvodnice. Specifickým tématem se staly porodní báby, jejichž případná provinění byla o to závažnější, že byly pod přísahou vůči státu.

Z pohledu trestního práva sekundární oblastí byly v 19. století delikty důchodkového typu, které sice nesly jiné pojmenování, ale v podstatě šlo v mnoha případech rovněž o podvody, byť za takové mohl být považován i omyl, ne jenom úmysl škodit. Poněkud paradoxně – nebo je to přímý odraz možného chápání podvodu jako zcela svébytného hrdinského činu – zůstali téměř nepovšimnuti strážci zákona, ať už v podobě četnictva nebo policie. Pouze jeden z příspěvků se věnoval městské policii a jeden vycházel z činnosti finanční stráže.

Velké možnosti výzkumu ve 20. století

Dějiny 20. století nabízejí v rámci vytyčeného tématu mnoho možností k výzkumu ne snad proto, že by tak razantně stouply počty podvodů či podvodníků (být určitá ztráta respektu k normám ze strany společnosti i jednotlivce obecně je nesporná), ale především pro dochování primárních informačních zdrojů a možnost pracovat stále ještě s živými pamětníky událostí.

K dispozici tak byly výsledky výzkumu velmi teoretického i zcela praktického, sledované kauzy se od čistě ekonomické a správní oblasti posunuly k politické a ideologické rovině, mezi pachatelé se objevil stát. Ideologie se stala nejenom podváděnou, ale i podvádějící: to nemusí být příznačné pouze pro turbulence 20. století, ale soustředěný výzkum této problematiky dává tušit, jaká je poptávka nejenom po prostém popisu událostí, ale i jejich interpretaci optikou současné vědy.

Konečných dvaadvacet referujících a především diskutujících účastníků naplnilo bezesbýtku motto, které dala pardubickým bienále do vínku při prvním jednání v roce 2000 jeho zakladatelka prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc.: šlo o pracovní, ale i přátelské setkání badatelů z oblasti humanitních věd, vědců z nejrůznějších institucí, které zajímá stále složitější svět kolem a snaží se být užitečnými při jeho pochopení.

doc. PhDr. Marie Macková, Ph.D.
Ústav historických věd FF UPa

Vedoucí Ústavu historických věd FF UPa doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D., vedl jednací blok, ve kterém mj. promluvila i doktorandka ÚHV FF UPa Mgr. Veronika Hrdinová na téma falšování mincí a veřejných úvěrních papírů. Foto M. Macková

PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D., z Katedry pomocných věd historických a archivnictví FF Univerzity Hradec Králové zkoumala praktiky městských a zeměpanských úředníků v Hradci Králové 16. – 18. století. Foto: E. Chadimová

Mgr. Ján Sombati, Ph.D., z Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě na konkrétní kauze z Oravského komposorátu doložil, jak složité bylo v důsledku předcházejícího vývoje právní a správní prostředí meziválečného Československa. Foto M. Macková

Závěrečné slovo patřilo prof. PhDr. Mileně Lenderové, CSc., z ÚHV FF UPa, která zároveň vyhlásila téma jednání příštího XI. pardubického bienále. Foto M. Macková

CZexit? Je Evropská unie pro ČR škodlivá, nebo užitečná?

O setrvání České republiky v Evropské unii debatovali na univerzitě na konci dubna na pozvání Fakulty filozofické odborníci z oblasti politiky, ekonomie a politologie.

Nápad zorganizovat debatu se zrodil v hlavě studentky magisterského oboru Kulturní dějiny Nely Michalicové po zhlédnutí rozhovoru s ekonomem a viceprezidentem Svazu průmyslu a dopravy ČR Radkem Špicarem.

„Pan Špicar naléhavě hovořil o nutnosti mluvit s lidmi o výhodách členství v Evropské unii a debatovat právě o tzv. CZexitu a o důsledcích, jaké by z něj pro Českou republiku a zejména její občany plynuly. A protože myslel svá slova opravdu vážně, přijal mé pozvání k přednášce na naší univerzitě. Nakonec jsme formát přednášky rozšířili na debatu a pomohl mi s výběrem dalších hostů do besedy,“ popsala Nela Michalicová, která akci za podpory děkana Fakulty filozofické profesora Karla Rýdla připravila.

Různé pohledy odborníků

V debatě o CZexitu nesměl pochopitelně chybět poslanec Evropského parlamentu. Pozvání přijali hned dva, a to Jiří Payne a Pavel Poc. Přítomnost dvou europoslanců ukázala, jak mohou být názory a úhly pohledu lidí ze stejného spektra rozdílné, což značně oživilo a ozvláštnilo debatu. Čtvrtým hostem diskuze se stal poslanec a zastupitel města Pardubice Martin Kolovratník, který se představil jako zarytý zastávce členství České republiky v Evropské unii. Hosty doplnil a odborný nadhled do debaty vnesl politolog Pavel Šaradín z Univerzity Palackého v Olomouci.

Pět významných hostů, kteří se rozhodně nebáli vyjádřit se k tématu, usměrňovala redaktorka časopisu Respekt Silvie Lauder. Perfektně připravená oslovovala spravedlivě všechny účastníky debaty a dala prostor také posluchačům, aby vznesli své vlastní dotazy.

Žhavé téma zaujalo

Že je téma členství České republiky v EU zajímavé a rozsáhlé, dokázala i délka debaty, která se z původně plánované hodiny a půl protáhla téměř ke třem hodinám. Diskutovalo se o možném referendu o vystoupení ČR z EU, o tom, zda vláda dělá dost pro to, aby byla v médiích slyšet i pozitiva EU, a nejen „militantní“ hlasy jejích odpůrců. Hovořilo se také o evropských hodnotách nebo migrační krizi a možnostech zajištění hranic, prospěšnosti evropských dotací či možné nápravě EU jako instituce.

Na dotaz z publika, jak vláda zajistí lepší vzdělávání mladých lidí v EU, se všichni hosté shodli a vyzvali přítomné studenty: *„Cestujte! Je to to nejcennější, co pro sebe můžete udělat. I šestitýdenní stáž v zahraničí vám rozšíří obzory, zbaví vás strachu z neznámého a otevře mnohé zavřené dveře. Pokud vás něco zajímá, buďte iniciativní, stejně jako vaše spolužačka Nela Michalicová, která chtěla zjistit, jak to s tou EU je, a zorganizovala besedu.“*

Mgr. Lenka Čermáková
Oddělení propagace a vnějších vztahů UPa

Osmičková výročí připomněla Lucemburky i komunistický převrat

Fakulta filozofická připomíná v letošním roce významná výročí událostí našich dějin. Připravila cyklus deseti speciálních přednášek, během nichž se historici z Univerzity Pardubice ohlíží za důležitými milníky našich dějin.

Přednášky s podtitulem Osmičková výročí, které jsou určeny široké veřejnosti a běží v průběhu celého kalendářního roku, se snaží reflektovat měsíce, v nichž se dané události v minulosti staly. Jsou pojaty v širších historických souvislostech nejen stoletého výročí vzniku Československa, ale tematicky se zabývají například i osudy Československa v roce 1938, připomenou Vestfálský mír, ale jdou i hluboko do minulosti až k zakladatelským aktivitám císaře Karla IV.

Komunismus, diktatura a ignorace

První únorová přednáška z „osmičkového cyklu“ se zaměřila na rok 1948 a komunistický převrat. „*Komunistická strana Československa ovládla po válce klíčové pozice ve státním aparátu. Komunisté nešetřili sliby, rozdávali z cizího, lákali do svých řad a slibovali novou, spravedlivou společnost. Hlásali, že zachovají soukromé vlastnictví, že se živnostníci a zemědělci nemusí bát, že jim nikdo jejich majetek brát nebude. Avšak po úplném uchvácení moci v únoru 1948 všechny své sliby ignorovali. Podle sovětského vzoru budovali diktaturu, kterou vydávali za tzv. vládu lidu. Československá společnost v této době splácela krutou daň politice a ideologii,*“ přiblížil historickou událost doktor Jiří Urban, který přednáškou provázal.

Sláva Království českému díky Karlu IV.

Za rokem 1348, Karlem IV. a jeho zakladatelskými aktivitami se pak spolu se zaplněnou posluchárnou vydal PhDr. František Šebek z Ústavu historických věd Fakulty filozofické. Ke dni 8. března 1348 se totiž váže další významný milník našich českých dějin, a sice založení Nového Města pražského, kterého se před 670 lety ujal sám Karel IV. (1346–1378). Jako jednomu z nejvýznamnějších českých panovníků se podařilo za třicet dva let své vlády povznést Království české na stát evropského významu. Cestu k tomu provázela nejedna dramatická událost, ale Karel IV. si počínal obdivuhodně cílevědomě a s neuvěřitelnou energií.

Na dubnové přednášce posluchači zůstali ve 14. století a stále blízko osobnosti Karla IV. Dubnové téma totiž přiblížilo jeho otce Jana Lucemburského. Docent Martin Čapský představil Jana Lucemburského jako krále cizince i diplomata.

Na květen pak doktor František Šebek pozval zájemce na přednášku o korunovaci Jiříka z Poděbrad českým králem. „*Jiří z Poděbrad patří bezesporu k významným panovníkům v dějinách českého státu. V průběhu věků se ovšem dočkal někdy až krajně protichůdných hodnocení. Od označení kacíř, královrah a podlý zrádce až na druhou stranu k označení husitský král a chrabřivý vítěz nad vojsky křižácků, spravedlivý a schopný vladař, poslední český král domácího původu,*“ shrnul obsah přednášky PhDr. František Šebek. Ten realisticky vylíčil složitou osobnost Jiřího z Poděbrad, který byl korunován českým králem 7. 5. 1458 v Praze.

Celý cyklus přednášek k osmičkovým výročím je podpořen z dotačního programu MŠMT pro připomínku státních výročí v roce 2018 pro veřejné školy. Vstup na všechny přednášky je zdarma.

Mgr. Lenka Čermáková
Oddělení propagace a vnějších vztahů UPa

Stalo se v našich dějinách

KVĚTEN

- 1. 5. 1748 v platnost vstoupil tereziánský katastr, podle kterého se spravedlivěji vybíraly daně
- 7. 5. 1458 korunovační den Jiříka z Poděbrad
PŘEDNÁŠKA 21. 5. 2018
Korunovace Jiříka z Poděbrad českým králem
PhDr. František Šebek
- 10. 5. 1628 bylo vydáno Obnovené zřízení zemské pro Moravu, základní právní úprava platící až do roku 1848
- 16. 5. 1868 v Praze položen základní kámen Národního divadla
- 23. 5. 1618 proběhla druhá pražská defenestrace, která odstartovala třicetiletou válku a české stavovské povstání
- 31. 5. – 1. 7. Prusové obléhali Olomouc v rámci sedmileté války, 1758 neuspěli

ČERVEN

- 11. 6. 1888 založen Klub českých turistů
- 14. 6. 1798 narozen František Palacký
- 16. 6. 1628 zemřel Zdeněk Vojtěch Popel z Lobkovic, první kníže z Lobkovic a nejvyšší kancléř Království českého
- 25. 6. 1608 Libeňský mír mezi Rudolfem II. a jeho bratrem Matyášem
PŘEDNÁŠKA 4. 6. 2018
Bratrský spor v domě habsburském. Dočasný rozpad českého soustátí
doc. Mgr. Pavel Marek, Ph.D.

ČERVENEC

- 18. 7. / 1. 8. den volby a den korunovace Leopolda I. císařem, nejdelší volba římského panovníka v novověku
1658
PŘEDNÁŠKA 3. 12. 2018
Volba a korunovace Leopolda I. císařem ve Frankfurtu nad Mohanem
doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.

SRPEN

- 10. 8. 1508 český král Vladislav Jagellonský vydal Svatojanský mandát proti příslušníkům Jednoty bratrské
- 21. 8. 1968 vojenský zásah armád pěti států Varšavské smlouvy v ČSSR
PŘEDNÁŠKA 17. 9. 2018
Socialismus s lidskou tváří? Touhy a realita Pražského jara
prof. PhDr. Jiří Kocian, CSc.

ZÁŘÍ

- 7. 9. 1848 rakouský císař Ferdinand I. podepsal zákon u zrušení poddanství,
PŘEDNÁŠKA 24. 9. 2018
Zrušení poddanství aneb Společnost na prahu nové doby
doc. PhDr. Marie Macková, Ph.D.
- 8. 9. 1548 zemřel Jan z Pernštejna, předák stavovské opozice, moravský zemský hejtman a majitel Pardubic
- 21. 9. 1558 zemřel císař Karel V., císařská hodnost přešla na rakouskou větev Habsburků
- 29. 9. 1938 podepsání Mnichovské dohody
PŘEDNÁŠKA 29. 10. 2018
Rok 1938 v Československu a ve světě
doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.

Momentka z foyeru; vlevo prof. A. Cumming, University of Edinburgh, Skotsko; vpravo zástupci Gulbarga University, Indie

Diskuse v rámci posterové sekce, v popředí prof. T. Pivina, Zelinsky Inst. of Organic Chemistry, Moskva, Rusko

Přednášky; prof. Yan QuiLong, School of Astronautics, Northwestern Polytechnical University, Xian, Čína

Diskuse při přednáškách

Odborníci ze třiceti zemí světa přijeli diskutovat o výbušninách

Další, již 21. ročník mezinárodního odborného semináře NTREM – „New Trends in Research of Energetic Materials“ – Nové trendy ve výzkumu energetických materiálů (EMs) se konal letos 18. až 20. dubna. Pro svou odbornou prestiž je zařazen do mezinárodního kalendáře světových akcí výbušninářského oboru.

Seminář, pořádaný tradičně Ústavem energetických materiálů Fakulty chemicko-technologické a v prostorách univerzitní auly, je určen zejména pro mladé vědecko-výzkumné pracovníky, univerzitní pedagogy a přední vědce v oboru energetických materiálů. Vedle výměny nejnovějších odborných informací a poznatků v oboru slouží i k navázání osobních kontaktů mladých odborníků z různých zemí. Hlavními tématy odborných příspěvků NTREM 2018 byly letos citlivost a posuzování výkonu energetických materiálů. Program semináře obsahuje tradičně sekci přednáškovou a posterovou. Letos se museli organizátoři vypořádat s velkým zájmem o účast a také velkým počtem příspěvků. Celkem se na letošní seminář sjelo téměř 300 účastníků z 30 zemí a bylo prezentováno 40 přednášek a 80 posterů. Členové vědeckého výboru udělili ocenění ve formě diplomu a malé pozornosti třem nejlepším ústním prezentacím a posterům.

Velké mezinárodní zastoupení

Největší zastoupení měli specialisté na výbušiny z Číny, Ruska, Německa, Indie a Polska. Česká republika byla zastoupena přibližně šestinou celkového počtu účastníků. K významným hostům letošního ročníku patřili např. prof. Adam Cumming ze skotské Univerzity v Edinburghu (dlouholetý předseda vědeckého výboru semináře), prof. Thomas Klapötke z LMU v Mnichově, děkani dvou ruských fakult, prorektor a jeden z děkanů indické Gulbarga University. Zástupci indické Gulbarga University – prorektor Prof. Siddapura Ramachandrapa Niranjana, děkan Faculty of Science and Technology Prof. Abbaraju Venkataramanem a kvestor tamní univerzity Prof. Dayanand Agasara – se v rámci týdenního programu setkali též s představiteli univerzity rektorem prof. Jiřím Málkem a prorektorkou pro vnější vztahy a rozvoj Ing. Andreou Koblížkovou, a podepsali memorandum o spolupráci stvrzující možnosti rozvíjení vědecké spolupráce. Součástí semináře je každoročně také setkání účastníků na společenském večeru. Ten se letos pro velký počet účastníků konal nikoliv na pardubickém zámku, ale ve společenském sále v Atrium paláci Pardubice. I přes změnu místa konání splnilo neformální setkání účastníků svůj úkol.

Seminář pro mladé vědce

Semináře jsou od prvního ročníku určeny především pro studenty – vysokoškoláky, doktorandy a mladé pracovníky ve vědeckém výzkumu, kteří se jej mohou účastnit bez placení vložného. Velký dík tedy patří sponzorům, firmám i jednotlivcům, bez jejichž finanční podpory by se tato akce konat nemohla.

Mezi největšími a tradičními podporovateli odborného semináře je možné uvést například Austin Detonator, a.s., Vsetín; Office of Naval Research Global (ONRG), US Army RDECOM – Atlantic, Biazzi AS, Switzerland, Temperator, Ltd. Liberec, Explosia, a.s., Pardubice, Nicolet CZ, Praha, OZM Research, s.r.o., Hrochův Týnec. Všichni partneři akce jsou uvedeni na webu semináře: www.ntrem.com.

Letošní ročník semináře byl opět velmi úspěšný a organizátoři se již těší na zájem a setkání s odborníky v oblasti energetických materiálů v první polovině dubna příštího roku.

Ing. Marcela Jungová, Ph.D.
Ústav energetických materiálů FChT
Foto: A. Zeiner

Téma „věda a víra“ se diskutovalo na Fakultě chemicko-technologické se známým farářem Zbigniewem Czendlikem

Fakulta chemicko-technologická pozvala „na kus řeči“ o vědě a víře známého faráře Zbigniewa Czendlika a ředitele společnosti AVX Lanškroun Hynka Stejskala. Moderace podvečera se ujal sám děkan fakulty Petr Kalenda.

Pátrali tak společně, jak je to se vztahem moderní vědy a víry, zda se tyto dva pojmy podmiňují, ovlivňují nebo se jejich vztah zbytečně přeceňuje.

Začátek podvečera byl věnován společnosti AVX Lanškroun, jejíž ředitel pohovořil o perspektivách a rozvoji společnosti, která má zájem o šikovné studenty a absolventy fakulty, na jejíž půdu byl coby partner fakulty pozván. Lákadlem jim může být rozhodně celé portfolio profesí a činností, jimiž se tato mezinárodní společnost, vyrábějící a dodávající pokročilé elektrotechnické komponenty a propojovací, senzorové, řídicí a anténní řešení, pyšní.

„Tato společnost nás zajímá především jako náš partner v aplikační sféře, s níž hodláme rozvíjet intenzivní spolupráci na poli nejrůznějších projektů. Do nich hodláme zapojit jak naše současné studenty, tak samozřejmě absolventy, kteří tu mohou nastartovat svoji kariéru a současně v tomto regionu dále šířit dobré jméno naší fakulty. Společnost totiž sídlí v nedalekém Lanškrouně, který je od Pardubic asi hodinu cesty,“ vysvětluje pozvání hostů děkan Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice prof. Ing. Petr Kalenda, CSc.

„Když jsme začali domlouvat představení firmy AVX na naší fakultě, napadlo nás, že využijeme přátelství ředitele Stejskala s lanškrounským děkanem, známým římskokatolickým knězem polské národnosti Zbigniewem Czendlikem, a že propojíme naše i jeho téma a podíváme se blíže na otázku vědy a víry v dnešní moderní době. Je totiž jasné, že se jedná o oblast, ve které se jen obtížně hledá konsenzus, a o to důležitější je otevřený dialog,“ doplnil k pořádané veřejné besedě profesor Kalenda.

Dlouho však u oficiálního povídání nezůstalo. A třebaže se děkan fakulty snažil udržet diskusi kolem vztahu vědy a víry na vědecké úrovni, pan Czendlik způsobem sobě vlastním opanoval katedru a zcela uchvátil svými příběhy a povídáním, vážným i nevážným, přítomné publikum, kde byli nejen studenti, ale i řada zaměstnanců fakulty i univerzity.

Studium Bible je totiž podle něj nuda. Například nerad zpovídá své farníky, a chce-li někdo pokřtít, dlouho ho odrazuje. K Vatikánu má také co říci. Rád si pochutná na dobré whisky, v hospodě je jako doma a rád se účastní společenských akcí. Miluje ženy, je moderní a má dvě asistentky. Ale celibát bere vážně, nešetří vtípky na něj. Také ví, k čemu by vedl své děti, kdyby je měl... a golfové vybavení mu stojí v chodbě. A pokud se někdo podivuje, proč nejsou v Čechách natřískané kostely, tak ať si zajede do Lanškrouna...

A kdo nestihl povídání Zbigniewa Czendlika v posluchárně Fakulty chemicko-technologické, ledacos, co zaznělo, se může dočíst v knize „POSTEL HOSPODA KOSTEL“, která nechává nahlédnout do soukromí jednoho pozoruhodného muže a toho, jak vnímá mezilidské vztahy, život i Boha.

Ing. Valerie Wágnerová
mluvčí UPa
Foto: M. Reinberk

Dvěma docentům z Fakulty ekonomicko-správní vyšla odborná kniha v prestižním vydavatelství Springer Publishing

Docenti Jan Stejskal a Petr Hájek z Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice jsou první Češi, kterým vyšla odborná monografie v prestižní řadě *Advances in Spatial Science* světového vydavatelství Springer Publishing. V této řadě jsou publikovány knihy nejvýznamnějších specialistů v oblasti regionální a veřejné ekonomie.

Jste jedním z editorů monografie Knowledge Spillovers in Regional Innovation Systems, která vyšla ve významném světovém vydavatelství Springer. Jak monografie vlastně vznikala?

Nápad vytvořit vědeckou monografii zaměřující se na velmi specifické a v českém prostředí neobvyklé téma jsme dostali spolu s Petrem Hájkem při řešení grantové úlohy GAČR. Projekt byl zaměřen právě na způsoby měření přelévacích efektů znalostí a na evaluaci jejich ekonomického významu. Při řešení projektu jsme spolupracovali s renomovanými vědeckými pracovišti a mnoha odborníky. Mnozí z nich také realizují výzkumy týkající se těchto specifických „neviditelných“ ekonomických efektů. Jedním ze záležitostí výzkumů jednotlivých vědců je, že střední a východní Evropa je specifickým regionem, kde nelze použít zobecněné metodiky vytvořené v západních ekonomikách. Právě proto jsme se rozhodli vyzvat některé kolegy, zástupce univerzit z vybraných zemí, tedy Česka, Slovenska, Polska, Maďarska a Litvy ke spolupráci a vytvoření společné monografie, která shrnuje naše společné dosavadní poznatky.

Co je obsahem publikace?

Shrnuje dosavadní poznatky z oblasti spolupráce a znalostního přelévání v inovačním prostředí regionů. Tuto část zpracoval doktor Viktor Prokop, nadějný mladý vědec z Ústavu ekonomických věd naší fakulty. Konkrétní výzkumné studie jsme se snažili zasadit do znalostního konceptu regionálních inovačních systémů, o jejich vytvoření se dnes snaží všechny evropské země. A právě hodnocení regionálních inovačních systémů coby prostředí pro vznik přelévacích efektů je první tematickou částí. V rámci tohoto tématu zpracovaly výzkumné studie kolegyně z Litvy, společný česko-slovenský a polský tým autorů.

Druhým velkým tématem publikace je evoluce a dynamika regionálních inovačních systémů coby znalostních sítí. Zde jsou publikovány rozsáhlé studie autorů ze Slovenska a Maďarska, které se týkají celého středo-východního bloku zemí. Poslední tematická část je věnována znalostním přelévacím efektům v inovačních regionálních strukturách, které byly zkoumány v rámci rozsáhlých mezinárodních studií.

Co to jsou přelévací efekty?

Nezamýšlené efekty, které vznikají zcela samovolně, nezáměrně, třeba v průběhu interakce několika lidí. V odborné terminologii se používá i označení externalita. Specifickou skupinou přelévacích efektů jsou ty, které vznikají na bázi znalostí – tedy v konečném důsledku představují znalost nebo dovednost. Typickým příkladem přelévacího efektu znalostí jsou znalosti a dovednosti nabývané mladými lékaři v průběhu praxí a příprav na atestace. V ekonomické praxi jde o nové znalosti, dovednosti, schopnosti řešit problémy inovativními (nebo kreativními) řešeními, které získávají lidé, například když dlouhodobě spolupracují. A spolupráce je dnes jedním z důležitých atributů inovačních prostředí většiny podniků, ale i regionů a rozvinutých ekonomik.

Je tato publikace ojedinělá? Mám na mysli zaměření právě na země střední a východní Evropy.

Ano, zaměření na regiony států střední a východní Evropy není příliš obvyklé. To možná také zaujalo vydavatelství. Ukázalo se, že tato

skupina států má mnoho společného, vycházejícího z podobné historie, společenského uspořádání a soudobého vývoje. Proto i vznik regionálních inovačních systémů, používání moderních nástrojů regionálního rozvoje založených na bázi znalostí a spolupráce, představují v těchto zemích aktuální úkoly centrálních i regionálních vlád.

Kde se vzal nápad nabídnout monografii právě tomuto vydavatelství?

Vzhledem k zajímavému tématu, šíři zpracování a mnoha zahraničním spoluautorům bylo nasnadě nabídnout výsledné dílo renomovanému nakladatelství – Springer Publishing. Navíc jsme dobře věděli, že i spoluautory musíme motivovat ke kvalitním výstupům mimo jiné i tím, že jim nabídneme publikaci ve světovém prestižním vydavatelství. Věděli jsme, že Springer vydává ediční řadu *Advances in Spatial Science*, která se zaměřuje na publikování nejnovějších výsledků výzkumu v oblasti regionální a veřejné ekonomie. V této vědní disciplíně se jedná o zdroj nových poznatků na světové úrovni. I proto publikace v této řadě jsou automaticky evidovány v databázi Scopus. Vydání monografie zde bylo pro nás velkou výzvou. Sebrali jsme všechnu odvalu a poslali náš záměr knihy odpovědné redaktorce. Odpověď do druhého dne nás velmi překvapila – obvykle totiž značí odmítnutí. V našem případě však skýtala velmi pozitivní odpověď.

V ediční řadě Advances in Spatial Science doposud žádný český autor či autorský tým samostatnou monografií nevydal. Čím si to vysvětlujete?

Je to dáno pravděpodobně tím, že vydavatelství Springer publikuje v dané ediční řadě zejména velké mezinárodní studie nebo rozsáhlé teoretické novátorské práce, které není snadné zpracovat. Navíc samotný proces vydání monografie je poměrně časově náročný – trvá od návrhu monografie po její vytištění až tři roky. To může mnohé autory odradit. Navíc si vydavatelství velmi pečlivě hlídá kvalitu výstupu. Začíná to samotným posouzením, zda záměr knihy je dostatečně novátorský a má potenciál přinést nové poznatky komunitě odborných čtenářů. Tuto recenzi dělají jak editoři této ediční řady, tak přizvaný nezávislý odborník. Další kontrola kvality musí probíhat při přípravě jednotlivých kapitol, kterou musí vykonávat editoři knihy. Každá kapitola musí mít nezávislý recenzní posudek, jak přizvaného interního odborníka, tak nezávislého recenzenta redakce.

Druhým editorem je Petr Hájek z Ústavu systémového inženýrství a informatiky Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice. Třetím pak Oto Hudec ze Slovenska z Katedry regionálních věd a managementu Technické univerzity v Košicích. Jak se vám s nimi pracovalo?

S Petrem Hájkem jsme letití přátelé a spolupracujeme už dlouho na společných výzkumech a publikacích. Profesor Oto Hudec je naším blízkým kolegou, dlouholetým spolupracovníkem fakulty a předním, minimálně evropským odborníkem v oblasti regionální ekonomie. Oba kolegové mají v dané oblasti široký rozhled a napomohli výrazně k vysoké kvalitě výsledného díla.

Jak fungovala spolupráce mezi autory kapitol a samotnými editory? Jak velkým problémem mohou být „kulturní“ rozdíly ve výzkumu?

Prvně jsme museli vytipovat a oslovit ty autory, kteří se zabývají podobnou problematikou a mají kvalitní výzkumné výstupy. Vzhledem k tomu, že nejde o mainstreamové téma, nebyl to zrovna jednoduchý úkol. Nakonec se však podařilo složit velmi kvalitní tým výzkumníků. V naší výzkumné práci nejsou zásadnější „kulturní“ rozdíly. Pokud je autor zvyklý publikovat v renomovaných časopisech, pak je i zvyklý na určitý styl práce. A ten se nelišil ani při zpracování této monografie. Dotvoření ujednoceného textu, při jehož čtení bude mít autor pocit, že je takzvaně z jednoho pera, je pak úkolem editorů. To bylo zjednodušeno tím, že editoři byli zároveň spoluautory větší části kapitol.

doc. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.

- působí v Ústavu ekonomických věd Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice
- vyučuje předměty z oblastí veřejné a regionální ekonomie, ekonomiky veřejného sektoru a veřejných služeb
- ve své odborné práci se dlouhodobě zabývá veřejnou a regionální ekonomikou, soustřeďuje se na problematiku efektivity, konkrétně na teorii statku kolektivní spotřeby (problém hodnoty veřejné služby a efektivity veřejných politik v tvorbě inovací veřejných statků a služeb s vlivem na ekonomicko-sociální rozvoj)
- je autorem mnoha monografií a desítek publikací v časopisech a mezinárodních vědeckých konferencích.
- v současnosti je předsedou Akademického senátu Univerzity Pardubice

Bc. Věra Příbylová

Oddělení propagačních a vnějších vztahů UPa

Rozhovor byl převzat z magazínu vysokých škol Universitas.

Existuje místo, kde se otevřeně mluví o trendech ve vysokém školství?

Universitas

magazín vysokých škol

Odpovíme vám.

Čtete na

www.universitas.cz

autentická komunikační platforma akademické obce

sdílení ověřených informací

zkušenosti a kontakty

spolupráce vysokých škol

důležité informace, tweety, názory odborníků

informace, bez kterých se neobejdete

Fakulta zdravotnických studií hostila dvě vědecké konference

Řadu předních českých i zahraničních odborníků přilákala v druhé půli dubna na Fakultu zdravotnických studií tradiční konference nelékařských zdravotnických oborů Kvalita a její perspektivy. O den později se v prostorách fakulty setkali studenti zdravotnických oborů. V rámci XIII. celostátní studentské vědecké konference představili výsledky svých závěrečných prací.

V. mezinárodní konference Kvalita a její perspektivy s podtitulem Multidisciplinarita v péči o pacienta se na Fakultě zdravotnických studií (FZS) konala 18. dubna. Letošní ročník pořádala fakulta ve spolupráci s Ústavem sociálního lékařství LF UK v Hradci Králové, Fakultou zdravotnictva a sociální práce Trnavské univerzity v Trnave a Ankara University Faculty of Health Sciences. Konferenci zahájil prorektor pro vnitřní záležitosti prof. Miroslav Ludwig, děkan FZS prof. Josef Fusek a manažerka kvality Nemocnic Pardubického kraje, a.s., Mgr. Markéta Nemšovská. Záštitu nad konferencí převzal člen rady Pardubického kraje Ing. Ladislav Valtr a primátor statutárního města Pardubic Ing. Martin Charvát.

Účast odborníků až z Islandu

V letošním roce se konference účastnili zahraniční kolegové z Islandu, Finska, Turecka a Slovenska. Odborný program zahrnoval 39 příspěvků. Součástí konference byla také posterová sekce s dalšími 18 příspěvky.

Dopolední plenární zasedání konference zahájila prezidentka České asociace sester PhDr. Martina Šochmanová, dále vystoupili se svými příspěvky prof. Katri Vehviläinen-Julkunen z finského Kuopio, MUDr. Petr Hejzlar, ředitel spolku Péče o duševní zdraví, náměstkyně ošetrovatelské péče Ústřední vojenské nemocnice Střešovice Mgr. Lenka Gutová, Helga Bragadóttir z University of Island a doc. Ladislav Hess z IKEM. Na téma multidisciplinární péče také vystoupila doc. Marie Trešlová ze Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Zajímavou přednáškou přispěla Ing. Gabriela Franková ze Spojené akreditační komise, dále pak doc. Patricia Dobříková z Trnavské univerzity, PhDr. Bohumila Baštecká z Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy, doc. Andrea Pokorná z Lékařské fakulty Masarykovy univerzity a na závěr dopoledního bloku pohovořila Mgr. Iveta Nagyová z LF Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Sekce zaměřená na péči o ženy a děti

Odpolední program konference byl rozdělený na čtyři tematické sekce. V každé sekci bylo předneseno 6 až 8 příspěvků. V hlavním přednáškovém sále se konala sekce zaměřená na odborná

ošetrovatelská témata pod vedením prof. Jiřího Mareše a doc. Jany Holé, další sekci vedla doc. Patricie Dobříková a Helga Bragadóttir. Sekci zaměřenou na péči o ženy a děti moderovaly prof. Katri Vehviläinen-Julkunen a doc. Andrea Pokorná. Tématu pacientů a seniorů se věnoval blok přednášek uváděný doc. Marií Trešlovou a doc. Lenkou Hodačovou. Na neméně zajímavé téma vzdělávání se zaměřila sekce moderovaná doc. Petrou Mandysovou a prof. Serkanem Yilmazem z University Ankara.

Za zdařilý průběh celé akce na závěr poděkovala účastníkům i organizačnímu výboru proděkanka pro vědu a výzkum doc. Jana Holá a připojila také pozvánku na příští ročník konference.

XIII. celostátní studentská vědecká konference

O den později 19. dubna se na Fakultu zdravotnických studií sjeli studenti. Konala se tu XIII. celostátní studentská vědecká konference bakalářských a magisterských nelékařských zdravotnických oborů. Se soutěžními příspěvky vystoupilo 21 studentů a studentek ze šesti univerzit z České a Slovenské republiky. Fakultu zdravotnických studií reprezentovaly studentky, které se umístily na předních místech fakultního kola studentské vědecké soutěže, konaného na půdě FZS v březnu – Martina Daňhelová a Stanislava Beranová z bakalářských studijních programů a Bc. Iva Benešová, Bc. Renata Grymová a Bc. Karin Hannigová z magisterských studijních programů.

Další účastníci soutěže přijeli ze Západočeské univerzity v Plzni, z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, Katolickej univerzity v Ružomberoku, Univerzity Komenského v Bratislave. Prezentace studentů hodnotila odborná komise podle předem daných kritérií. Předsedkyní komise byla doc. PhDr. Mgr. Patricie Dobříková, Ph.D. et Ph.D., z Trnavské univerzity v Trnave. Dalšími členy odborné komise byly Mgr. Ivana Lamková, Ph.D., z Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, doc. PhDr. Jana Marečková z Univerzity Palackého v Olomouci, doc. PhDr. Marie Trešlová, Ph.D., z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a PhDr. Kateřina Horáčková, DiS., z FZS.

Výsledky soutěže studentů

Na 1. místě v soutěži studentů bakalářských studijních programů se umístila Eva Kubenová s prezentací Vnímání postavení profesie pôrodných asistentiek v spoločnosti: prieskum na Slovensku, 2. místo obsadila Laura Chupáčová s prezentací Pohľad sestier na dôstojnosť starých ľudí: deskriptívna kvalitatívna štúdia (obě Jesseniova lekárska fakulta v Martine Univerzity Komenského v Bratislave). Na třetím místě se umístily Lenka Dendisová s prezentací přednášky Strach z pôrodu: psychosociálne faktory a súvislosť s predchádzajúcou pôrodnou skúsenosťou (rovněž z Jesseniovy lekárskej fakulty v Martine) a Anna Štorchová s prezentací Výuka prvni pomoci na vysoké škole ze Západočeské univerzity v Plzni.

Pouze první místo mezi „magistry“

V kategorii magisterských studijních programů komise vyhlásila pouze první místo, na kterém se umístily studentky Bc. Renata Grymová s prezentací Chirurgická péče v ghettu Terezín a Bc. Karin Hannigová s prezentací Hodnocení změn v kvalitě života žen po menopauze (obě z Univerzity Pardubice). Prezentace všech zúčastněných studentek a studentů měly vysokou odbornou úroveň. Pro studenty bylo přínosem vyzkoušet si prezentaci výsledků své práce před zkušenými pedagogy i před studenty naší fakulty i jiných vysokých škol.

Součástí konference bylo představení posterů studentek doktorského studijního programu na univerzitě v Ankaře v Turecku - Filiz Salzman s posterem Use of Concept Map in Cirrhotic Patient Care: Case Report a Menekşe Nazlı Aker s posterem Attitudes of Health Sciences Faculty Students Towards S-Disabled Persons Cakirer.

Studentská konference se konala v rámci udržitelnosti projektu OP VK, „Zdravotnické studijní programy v inovaci“, Reg. č.:

CZ.1.07/2.2.00/15.0357. Projekt byl spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Sponzorem konferencí byly firmy Medin, s.r.o., Stapro, s.r.o., Multiscan, s.r.o., Pardubický kraj, Magistrát města Pardubic. Odbornou záštitu poskytly Česká asociace sester a Česká komora porodních asistentek.

Ing. Eva Kynclová
organizační výbor konference
Fakulta zdravotnických studií UPa

Pomáháme a plníme knížkami „Kontejner pro Zambii“

Dopravní fakulta Jana Pernera Univerzity Pardubice se zapojila do charitativního projektu Kontejner pro Zambii. Smyslem této akce je vybrat školní pomůcky, sportovní potřeby nebo knihy v angličtině, které jejich stávající majitelé již nevyužívali, a předat je do kontejneru, který bude na podzim zaslán jako materiální pomoc do Afriky. Knihy, které budou věnovány Zambii, již v ČR žádný užitek nepřinesou, ale místním obyvatelům pomohou zvýšit jejich gramotnost.

Na 4 stovky knih nashromážděných na univerzitě byly ve středu 28. března 2018 předány před Univerzitní knihovnou Arcidiecézní charitě Olomouc, která akci zastřešuje a organizuje. Následně budou knihy v kontejneru odeslány do Zambie do oblasti Chipata-Chiparamba.

Přibližně 250 anglických knih, které už by u nás nenašly užitek, věnovala Univerzitní knihovna a další stovku další dárce z univerzity, jazykové centrum i sami studenti, akademici i absolventi univerzity a hlavně dopravní fakulty, která akci na Univerzitě Pardubice iniciovala.

„Akademici DFJP s obavami sledují velmi nepříznivý vývoj v posledních týdnech v Jihoafrické republice, který přesně kopíruje vývoj z roku 2000 v Zimbabwe a který velmi pravděpodobně ještě víc zhorší stav v oblasti. Pouze zvýšená gramotnost, vzdělanost a informovanost obyvatel nerozvinutých států je podle nás funkční prevence proti populistickým krokům místních vlád, které často vedou v konečném důsledku k poškození místních ekonomik, které pak mohou vyvolat humanitární problémy,“ uvedl k charitativnímu projektu a sběru knih iniciátor akce z dopravní fakulty Ing. Jiří Nožička, Ph.D.

Ing. Valerie Wágnerová, mluvčí UPa
Foto: P. Špaček

Finále soutěže Hackathon BBC micro:bit se konalo na Fakultě elektrotechniky a informatiky

Na půdě Fakulty elektrotechniky a informatiky Univerzity Pardubice se na konci ledna konalo finále historicky 1. ročníku soutěže mladých programátorů Hackathon BBC micro:bit. Tato soutěž je součástí projektu Lajkni.me agentury CzechInvest, jehož cílem je motivovat děti ke studiu IT oborů. A tak se do prostor naší fakulty opět podívalo téměř třicet možná jejích budoucích studentů.

Na počátku bylo pět středních škol, na kterých bylo z řad studentstva nominováno 50 studentů, kteří se převtělili do rolí lektorů a mentorů. Tito studenti následně na 27 spádových základních školách začali své zvědavé mladší spolužáky učit pracovat s platformou BBC micro:bit.

Středoškoláci nadchli více než tři stovky žáků

Výsledkem snažení bylo 309 žáků základních škol, kteří se s nadšením projektu zúčastnili, a celkem „odučených“ neuvěřitelných 3 500 žako-hodin plných programování.

Na každé zapojené základní škole následně proběhlo školní výběrové kolo spočívající v postavení a naprogramování funkčního autíčka na dálkové ovládání. Do regionálního kola poté vždy postoupila pětice těch nejlepších.

„Regionální kolo soutěže spočívalo v dalším softwarovém vylepšení původního projektu autíčka, takže kdo neměl základní typ, nemohl dále soutěžit,“ doplnil detaily celého projektu Ing. Jiří Formánek, ředitel soukromé Střední školy informatiky a ekonomie DELTA a hlavní organizátor soutěže.

Z jednotlivých regionálních kol do ústředního finále pak postoupila taktéž vždy pětice těch nejlepších.

Na finále do Pardubic na FEIku

V prostorách Fakulty elektrotechniky a informatiky Univerzity Pardubice se ve finále na konci ledna sešlo pětadvacet mladých talentů ze základních škol z Prahy, Jihomoravského, Plzeňského, Olomouckého a Pardubického kraje. Na mladé programátory čekal časový limit 2,5 hodiny, ve kterém se museli žáci co nejlépe

vypořádat s několika výzvami, například museli naprogramovat hrací kostku, která automaticky odešle data o hrozené hodnotě. Odborná porota, která se skládala ze čtyř studentů Střední školy informatiky a ekonomie DELTA, následně vybrala ty nejlepší z nejlepších.

A kdo se stal vítězem?

Odměny pro ty nejlepší byly více než lákavé: 1. místo bylo odměněno notebookem, 2. místo monitorem s velkou úhlopříčkou a 3. místo pak setem bezdrátové klávesnice a myši.

Stupně vítězů obsadili tito žáci:

1. místo: Jiří Sedlák, ZŠ Lutín, region Olomouc,
2. místo: Filip Gajdušek, ZŠ Roztoky, region Praha,
3. místo: David Šimek, ZŠ a MŠ Všeruby, region Plzeň.

Nicméně je nutné zmínit, že vítězem se stal každý, kdo se soutěže i v prvních kolech zúčastnil. „Na českém trhu práce aktuálně chybí desítky tisíc IT specialistů. Tato a podobné soutěže motivují mladou generaci ke studiu informačních technologií, které jim může do budoucna přinést kvalitní a dobře ohodnocené profesní uplatnění,“ doplňuje Tomáš Vlasák, ředitel pardubické kanceláře agentury CzechInvest, která celou soutěž spolupřádala.

Ing. Renata Dvořáková
Fakulta elektrotechniky a informatiky UPa
Zdroj:

<https://www.czechinvest.org/cz/Homepage/Novinky/Leden-cs/Zaci-zakladnich-skol-soutezili-v-programovani>
<http://www.delta-skola.cz/magazin/1-rocnik-bbc-microbit-hackathonu>

Stáže v zahraniční zemi posilují mezikulturní komunikaci

Také v letošním roce vyjeli studenti Univerzity Pardubice na krátkodobé stáže, aby se v rámci programu Language and Culture Scheme seznámili se studiem na zahraniční univerzitě. Díky těmto výjezdům poznávají nejen jazyk, ale i kulturu cizích zemí.

Mezikulturní komunikace jako cesta k otevření dialogu nezbytného k soužití v moderní společnosti a ke zlepšení vnímavosti vůči rozdílným komunikačním vzorcům, objevování diverzity a zamýšlení nad tím, co nás spojuje, to jsou základní myšlenky úspěšného programu Language and Culture Scheme, který pro studenty Univerzity Pardubice i pro studenty zahraničních partnerských institucí pořádá Jazykové centrum.

V rámci programu se konají krátkodobé studijní výjezdy, jejichž cílem je poskytnout studentům autentický vhled do organizace studia na zahraniční instituci, ale i seznámení s místní kulturou. Program je tvořen na základě několikaleté kooperace a osobních kontaktů. Studenti mají šanci poznat, že se mohou od sebe navzájem hodně naučit, že se mohou nejen inspirovat, ale být inspirací i pro ostatní.

Spolupráce s UCLan v Prestonu i Alicante

Historicky první partnerská instituce, kde se studijní pobyt pořádá – a to jak v kampusu v Prestonu, tak i na půdě univerzity Alicante – je prestižní britská univerzita Central Lancashire (UCLan). Mgr. Irena Podlášková z Jazykového centra Univerzity Pardubice letošní krátkodobé stáže hodnotí slovy: „Vybraní studenti skvěle reprezentovali naši univerzitu. Fungovali jako tým, byli zdravě sebevědomí, bavilo je poznávat nové věci a učit se. Pro nás učitele dokonalý materiál!“

Partnerství se švédskou univerzitou

Její kolegyně z Jazykového centra Mgr. Markéta Denksteinová dlouhodobě spolupracuje s univerzitou Uppsala a jen díky úzkým vzájemným kontaktům se podařilo vytvořit společnou platformu, v rámci které studenti dostali možnost kooperovat se svými švédskými protějšky. „Spolupráce s univerzitou Uppsala přináší své ovoce již několik let. I letos se podařilo na úspěšnou kooperaci studentů Fakulty ekonomicko-správní, Fakulty elektrotechniky a informatiky a Fakulty chemicko-technologické v rámci videokonferenční výuky v zimním semestru navázat. Na začátku března se v rámci předmětu Language and Culture Scheme deset našich studentů vypravilo na týdenní výměnný pobyt na švédský ostrov Gotland a v polovině května jsme přivítali pět švédských protějšků na naší univerzitě. Studenti nejen vyzkoušeli na vlastní kůži, jaké to je být studentem v jiné zemi, ale odnesli si z pobytů i velmi užitečné informace o sobě a cizí zemi,“ říká k mezinárodnímu propojení Markéta Denksteinová.

Univerzita Pardubice jako hostitel

Velkým úspěchem Jazykového centra bylo závěrečné setkání studentů z obou zahraničních univerzit na Univerzitě Pardubice. Oficiální část programu organizovali akademičtí pracovníci nejen z naší univerzity, ale i z britské univerzity v Prestonu a švédské univerzity v Uppsale. Studenti se letos interaktivní formou seznámili s kampusem a jeho historií, prezentovali svou kulturu a navštívili workshop Language and Culture Scheme pořádaný Jazykovým centrem v Dačického domě v Kutné Hoře. Roli buddies převzali pardubičtí studenti, kteří měli šanci oplátit pohostinnost, se kterou se setkali ve Visby v Prestonu.

Seznámení se s bavorským dialektem

Nejen anglický, ale i německý jazyk a kultura jsou součástí programu Language and Culture Scheme. „Návštěva německých studentů z OTH (Ostbayerische Technische Hochschule) Amberg – Weiden na půdě Univerzity Pardubice v březnu a následně krátkodobý pobyt vybraných českých studentů v bavorském Weidenu přispěly k vzájemnému obohacování slovní zásoby v obou jazycích nejen o spisovné výrazy, ale hlavně o ty hovorové a vyskytující se v bavorském dialektu, který je pro porozumění obzvláště náročný. Studenti mohli porovnat studentský život, poznat kulturu a dění v obou sousedních zemích, chuťově otestovat svíčkovou, perník či typicky bavorskou snídani. A především po jejich návratu přispět ke zvýšenému zájmu o výuku němčiny na Univerzitě Pardubice, stejně tak podpořit zájem o český jazyk v sousedním Bavorsku,“ potvrzuje úspěšnost programu Mgr. Ilona Bourová z Jazykového centra.

Co studentům a univerzitě program Language and Culture Scheme přináší? Za všechny to krásně vystihují slova Elišky Petrové, studentky Fakulty filozofické, která ponecháváme v původním znění: „Travelling and willingness to explore the differences might open people's eyes but also hearts, it might teach them to be more tolerant. What is more, it can contribute to passion for life-long learning and openness, which is perfect. I feel the trip inspired us a lot. I am really grateful that we were given the opportunity to experience this special dimension of travelling, which shifts the original idea of Czech-people-on-vacation totally somewhere else. Thank you!“

Mgr. Zuzana Bezdičková
Jazykové centrum UPa
Foto: Archiv JC

Za překlad z polštiny byla oceněna studentka Fakulty filozofické

Studentka Fakulty filozofické Eliška Novotná uspěla v překladatelské soutěži Ostravské univerzity a získala čestné uznání za překlad z polštiny. Navázala tak na své předchůdce, studenty Univerzity Pardubice, kteří se bravurně vypořádali s polskými texty v předchozích dvou letech.

Ostravská Univerzita vyhlásila studentskou soutěž Den s překladem letos již potřinácté. Přihlásit se mohl každý, kdo si chtěl zkusit překlad z jiného jazyka – tedy angličtiny, ruštiny, němčiny, francouzštiny, španělštiny, ale i méně běžných jazyků, např. latiny či portugalštiny. Odborná komise pak hodnotila texty a studentům poskytla cennou zpětnou vazbu. Jedinou podmínkou soutěže je, že účastník musí být studentem bakalářského nebo magisterského oboru.

Výběr překládaného textu

K překladu si může student vybrat jakýkoliv původní text, nejlépe dříve nepřeložený, ale ani to není překážkou v účasti – v případě již dříve přeloženého textu musí dodat patřičný komentář a hodnocení předešlého překladu. Eliška Novotná, která je studentkou magisterského oboru Kulturní dějiny: Kulturně historická slavistika – polský modul, pro svůj překlad vybrala prózu od spisovatele a novináře Zbigniewa Nienackého, autora převážně dobrodružných knih. Název díla, které si studentka zvolila, je „Wielki las“ (Velký les) a jedná se o prózu v Polsku vydanou poprvé v roce 1987. Hodnotitelé ocenili především složitost textu, ale i práci s autorovou velkorysou slovní zásobou. Mimo jiné byla velkým plusem i schopnost přenést atmosféru prózy, při níž přeložený text neztrácí nic ze své původní lyriky, lehkosti textu a pocitu napětí, v němž Nienacký své čtenáře udržuje.

Hodnocení od dvou odborníků

Aby bylo hodnocení spravedlivé, text, který může být ve dvou kategoriích v každém jazyku, a to buď literární (próza, poezie, drama), nebo neliterární (publicistický, populárně-naučný), zasílají účastníci anonymně, a poté jsou hodnoceny dvěma odborníky z Univerzity v Ostravě. Ti pak vypracovávají posudek. Poté mají soutěžící možnost také přijet do Ostravy a účastnit se akce Den s překladem, kde probíhá nejen vyhlášení výsledků a předání diplomů, ale i přednášky a překladatelské workshopy.

Polština pardubickým studentům „sedí“

O tom, že naši studenti prokazují nejen výborné znalosti a talent, svědčí také to, že v předchozích dvou letech překladatelskou soutěž Ostravské univerzity vyhráli v kategorii polštiny taktéž naši studenti – Jakub Podzorný a Pavlína Parchanská. Tyto úspěchy rozhodně svědčí i o kvalitní výuce jazyka a podpoře studentů v jejich mimostudijních aktivitách.

Významným činitelem, který také přispívá ke znalosti jazyka, cizí kultury a osvojení si zevrubných znalostí zahraničních historických reálií, ale i povědomí o současném dění, které jsou při překladu neméně potřebné než jazyková vybavenost, je povinný výjezd ve druhém ročníku slavistických bakalářských studiích. Eliška Novotná se v rámci tohoto výjezdu přihlásila na studijní Erasmus pobyt, který strávila v polských Katovicích.

Akademici mají skvělý přístup k výuce i studentům

Původně chtěla studovat angličtinu, když to ale při přijímacím řízení nevyšlo, dostala nabídku studovat polštinu, slovinštinu nebo bulharštinu společně s historií. Protože pochází z vesnice, která leží nedaleko polských hranic, sousední jazyk byla jasná volba. Eliška Novotná je nakonec ráda, že to takhle dopadlo, protože ji polonistika moc baví.

Iste držitelkou čestného uznání v překladatelské soutěži na Filozofické fakultě Ostravské univerzity za překlad z polštiny.

Jak taková soutěž probíhá?

Nejdříve si zvolíte, jaký druh textu budete překládat. Výběr není nijak ohraničený, pouze při překladu díla, které už bylo v minulosti přeloženo, bylo potřeba uvést v čem je váš nový překlad inovativní a v čem se liší od již existujícího překladu. Já se rozhodla pro ještě oficiálně nepřeloženou prózu „Wielki las“ (Velký les, pozn. red.) spisovatele Zbigniewa Nienackého, u níž bylo podmínkou přeložit sedm až deset normostran.

Komise ocenila nejen výběr předlohy, která je náročná svou skladbou, bohatou lexikou, metaforičností a poetikou. Vyprávění je čtivé. Kolik studentů si zvolilo polský jazyk?

Když jsem odesílala soutěžní překlad, tak jsem netušila, kolik lidí se zúčastní v kategorii pro polský jazyk. Při předávání čestných uznání zazněla informace, že byly zaslány čtyři soutěžní překlady z polštiny a pouze jeden byl vybrán na udělení čestného uznání. Sice to zní, že konkurence nebyla nijak moc velká, ale šanci na získání ocenění jsme měli všichni stejnou. Například v kategorii anglického jazyka získali čestné uznání hned dva účastníci, z čehož odvozuji, že v této soutěži nezáleží na počtu zúčastněných, ale hlavně na kvalitě překladu.

Na jaké problémy jste při překladu narazila?

Největším problémem pro mě bylo vyhledávání vhodných ekvivalentů pro slova týkající se lesní struktury a celkově si dávat pozor na slova, která zní podobně jak v češtině, tak v polštině, avšak jejich význam se liší.

Překladatelskou soutěž v roce 2015 a 2017 vyhráli také studenti z naší univerzity. Zdá se, že polštině se na pardubické univerzitě daří. Jakým způsobem jste podporováni ze strany akademiků?

Myslím si, že vše závisí od přístupu. Akademici, kteří vzdělávají polonisty, mají skvělý přístup ke svým studentům, a to se právě vrací formou takovýchto úspěchů. Také nás průběžně informují o různých zajímavých polonistických akcích a soutěžích (jako byla například tato) nebo nedávno jsme se účastnili exkurze na polskou ambasádu v Praze společně s dalšími polonisty z Ostravy a Brna. Nejdůležitější formou podpory ze strany univerzity je však to, že tento obor nadále udržuje, ačkoliv ho studuje velice málo studentů. Já jsem například ve svém ročníku na polonistice sama, nade mnou v ročníku jsou dvě spolužačky a obdobná situace je i v ročnících na bakalářském studiu.

Strávila jste v rámci studia nějaký čas na polské univerzitní půdě?

V Polsku jsem byla na Erasmu v roce 2015 v rámci bakalářského studia. Strávila jsem letní semestr na Slezské univerzitě v Katovicích. Byla to úžasná zkušenost, seznámila jsem se se spoustou zajímavých lidí a dodnes na to ráda vzpomínám.

Bc. Věra Příbylová

Oddělení propagace a vnějších vztahů UPA

Bc. Michaela Dítřichová

Studentka oboru Kulturní dějiny: Kulturně historická slavistika FF

Foto: archiv Elišky Novotné

Spisovatel Jáchym Topol navštívil Pardubice. Četl ze svého aktuálního románu

V úterý 24. dubna vystoupil v pardubickém Divadle 29 spisovatel Jáchym Topol se svým autorským čtením. Studentům Univerzity Pardubice i návštěvníkům z řad veřejnosti představil svou nejnovější knihu – román *Citlivý člověk*. Akce proběhla v rámci série kulturních událostí připomínajících sté výročí od založení Československa, pořádaných Fakultou filozofickou Univerzity Pardubice.

Jáchym Topol patří mezi nejvýraznější současné české spisovatele, ačkoli na literární scéně působí již více než dvě desetiletí. Začínal jako textař známé undergroundové kapely *Psí vojáci*, v níž zpíval a hrál na klavír jeho bratr Filip. Na počátku devadesátých let vydal dvě sbírky poezie, některé jeho básnické texty zhudebnil Michal Pavlíček a nazpívala Monika Načeva. Výraznější úspěch se dostavil roku 1994, kdy vyšel jeho rozsáhlý román *Sestra*, dodnes považovaný za jedno z přelomových děl české literatury devadesátých let. Od té doby vydal dalších šest prozaických knih. Nejnovější román *Citlivý člověk* je výsledkem několikaleté práce, od předchozí Topolovy prózy (novely *Chladnou zemí*) jej dělí osm roků.

Topol a jeho literární rodina

„*Kniha Citlivý člověk mě pořád baví,*“ glosoval sám autor fakt, že i více než rok po vydání knihy ho stále těší číst z ní publiku po celé republice. Na každé místo, kde s románem vystoupil, má ve svém výtisku *Citlivého člověka* památku v podobě razítka, které mu tentokrát přibýlo i v Pardubicích. Spisovatele uvedl v plném sále Divadla 29 dramaturg Jaroslav Horecký, který mimo jiné připomněl Topolův význam pro českou literaturu. Řeč přišla samozřejmě také na další literáty v Topolově rodině. Kromě bratra Filipa (hudebníka a básníka) a otce Josefa (dramatika a básníka) zejména na dědečka Jáchyma Topola Karla Schulze – právě s jeho způsobem psaní cítí Jáchym Topol největší spřízněnost.

Jáchym Topol na začátku programu představil časopis *Revolver Revue*, s nímž je nerozlučně spjatý a rozdál návštěvníkům akce

několik výtisků. Než se pustil do samotného čtení ukávek z *Citlivého člověka*, vzpomenu i na svou poslední návštěvu Pardubic, k níž došlo vlastně omylem.

Historiky kolem *Citlivého člověka*

Dále návštěvníkům doporučil české knihy z poslední doby, které ho zaujaly coby čtenáře a kritika. Následně přečetl dvě delší ukázky z románu *Citlivý člověk* a prozatím nepublikovanou povídku. Mezi jednotlivými ukázkami zaujal publikum několika zábavnými historkami. Například o procesu vzniku románu *Citlivý člověk*. Ten původně plánoval jako krátkou povídku, jež se ovšem vymkla kontrole (pozn.: román čítá 360 stran). Po skončení programu Topol ochotně podepisoval své knihy mnohým zájemcům z řad publika.

Toto setkání bylo dalším z řady podniků, na nichž Fakulta filozofická spolupracuje s jinými pardubickými kulturními a vzdělávacími institucemi, tentokrát tedy s Divadlem D29. Akce byla uvedena v rámci projektu *Textconnection 2018* za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, Pardubického kraje a statutárního města Pardubice; dále v rámci projektu „*Budování slovem?*“ – cyklu autorských čtení a besed se současnými osobnostmi české literární scény. Byla podpořena z dotačního programu MŠMT pro veřejné vysoké školy pro připomínku státních výročí v roce 2018 – „*Společné století*“.

Bc. Aneta Plšková, studentka oboru Kulturní dějiny na FF UPa

Mgr. Přemysl Krejčík, doktorand Ústavu historických věd FF UPa

Foto: A. Formánek

Litcon se nesl v duchu čtení, hudby i kulinářského zážitku

Studenti a akademici Katedry literární kultury a slavistiky Fakulty filozofické se potřeťi sešli v Kutné Hoře, aby představili svou tvorbu. Akce s názvem Litcon nabídla pestrou škálu vystoupení a nechyběly přednášky na různá literární témata ani autorská čtení, ale také hudební vystoupení, která oživila sál Dačického domu.

Celým programem provázel vysokoškolský pedagog Jiří Studený, který jednak uváděl jednotlivá vystoupení a představoval účinkující, ale také zpestřil celý program svým vystoupením, a to jak literárním, tak hudebním. Na úvod zazněla píseň Agnes, kterou si zapívali všichni společně. Jiří Studený přispěl také autorským čtením ze svých básnických sbírek.

Literatura a hudba ruku v ruce

Hudební scénu obohatila také vystoupení studentů historicko-literárních studií. Ani letos nechyběla pěvecká vložka studenta Petra Langra, který se doprovází na kytaru a skládá si vlastní písně. Jiným hudebním vystoupením pak bylo duo studentek Terezy Doležalové a Terezy Mičiakové. „Litcon na mě působí jako velice zajímavá a pestrá akce a líbí se mi, jak se tady propojuje věda a umění. Ten program je velmi dobře strukturovaný,“ vyjádřila se k programu Tereza Doležalová.

Z literární oblasti dále zazněly příspěvky doktora Iva Říhy o díle Jáchyma Topola nebo Michala Téry, který přispěl poznatky z ruského prostředí a svůj projev věnoval významným ruským umělcům. Trochu jinému odvětví se věnoval Miroslav Kouba, který si připravil prezentaci na kuchařská řemesla z období první republiky a nabídl také ochutnávku Republikánských řezů.

Ukázky literárních děl i fotografií

Speciálním hostem Litconu byl básník Slavomír Kudláček, který přečetl několik ukávek z vlastní básnické tvorby. V literární sekci přispěli také studenti bakalářského a doktorského studia – Aneta Plšková a Přemysl Krejčík, kteří představili svou společnou básnickou tvorbu. Klára Macounová se zase podělila o svůj cestovatelský zážitek z Nepálu a na ukázkou přinesla vlastní fotografie, kterými přiblížila cestovní ruch dané destinace. A nakonec svou tvůrčí činnost přispěla studentka Kateřina Pelinková, která představila formou rozhovoru nevšední tvorbu, jíž se věnuje. Kateřina tvoří videa z různých animací, které ji k sobě dohromady ladí, a tuto tvorbu pojmenovala jako tzv. „abstraktní videokoláž“. Celodenní program Litconu byl předem stanovený, přesto měla akce volný vývoj a vystoupení byla i částečně improvizovaná, a tak byla atmosféra velmi odlehčená. „Jedna z vlastností téhle akce je, že má být spontánní, takzvaně, jak se říká, autentická, čili mám připraveno několik účinkujících, ale nijak s nimi neprobírám, co budou číst a jak to budou směřovat,“ podotkl Jiří Studený. Litcon 2018 tak nezměnil svou podobu a všichni vystupující dostali možnost vyjádřit se v různých odvětvích a předvést své tvůrčí činnosti.

Andrea Kubantová
studentka bakalářského studia oboru Kulturní dějiny:
Historicko-literární studia FF
Foto: M. Inajevová

Aneta Plšková
a Přemysl Krejčík
představili společnou
básnickou tvorbu

Student Petr
Langr zpestřil
svým vystoupením
program Litconu

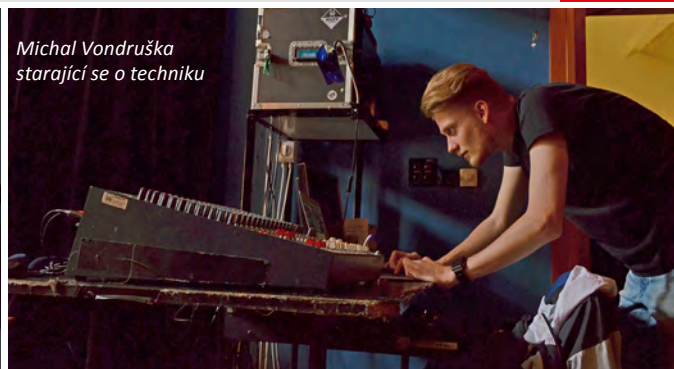
Speciálním hostem
akce byl Slavomír
Kudláček

Celým programem provázel
doktor Jiří Studený z Katedry
literární kultury a slavistiky
Fakulty filozofické

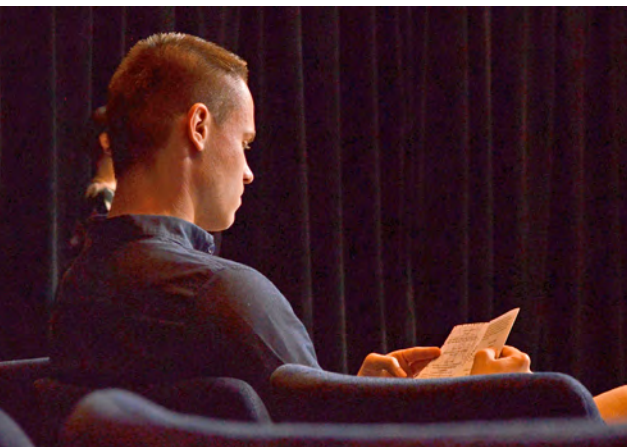
Tomáš Pospíšil
před kamerováním

Michal Vondruška
starající se o techniku

indián z klanu Vlka

účinkující Martin
Prokš a jeho „Game“

antropologické divadlo

Bez hranic. Zpráva o letošním Socioconu

Tradiční studentská konference Sociocon se letos uskutečnila 2. května v Divadle 29. Akci pořádá Katedra sociální a kulturní antropologie Fakulty filozofické Univerzity Pardubice. Letos byla zastřešena sloganem „Bez hranic“ a nesla se vsutku v tomto duchu.

Padaly hranice jazykové – Sociocon byl totiž poprvé moderován v českém i anglickém jazyce. Kromě studentů a vyučujících vystoupili také zahraniční hosté. Slogan se prolínal tématy jednotlivých přednášek a živých debat uspořádaných do čtyř bloků, jež podaly ucelenou představu o práci studentů, pedagogů i hostujícího umělce a vědkyně.

Pestrá témata k diskuzi

Nejprve posluchači diskutovali o mezioborové spolupráci katedry s Magistrátem města Pardubice při zlepšování kritické situace v Husově ulici, kde je nutné provést revitalizaci zanedbaných domů, dále o youtuberech, o nezávazných homosexuálních vztazích, o stáži na Tchaj-wanu a antipsychiatrickém hnutí. O své zkušenosti se symbolickými i materiálními hranicemi hovořil student,

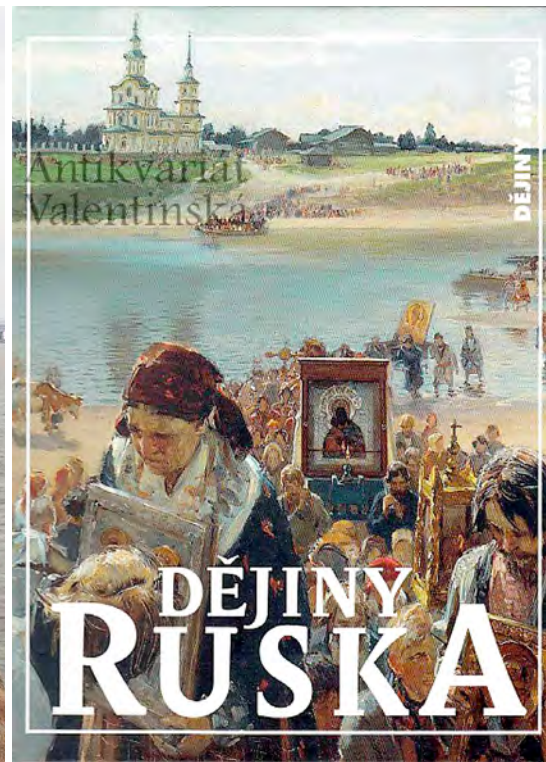
který se jako dobrovolník vydal pomáhat uprchlíkům na srbsko-chorvatskou hranici. Španělská antropoložka Elena Soler vylíčila, jak se v Barceloně vytvářejí příbuzenské vazby prostřednictvím sdílení mateřského mléka.

Tomáš Boukal představil svou sibiřskou detektivku, která vznikla jako amalgám jeho talentu spisovatele, vědce, hudebníka a výtvarníka. Přítomně pobavilo studentské divadlo – hrálo se na antropologické téma vratké hranice mezi „naším“ a „domorodým“ světem. Na závěr vystoupil Ukjese van Kampen, kanadský umělec z kmene Tučonů a klanu Vlka, s působivou performancí o ztrátě kultury. Jeho představení završilo celý den – opět sloganem „Bez hranic“.

Bc. Martina Šafářová
studentka oboru Sociální antropologie FF
Foto: L. Jedličková

Historik Zbyněk Vydra: Ruské dějiny jsou nesmírně zajímavé

V roce 2017 vyšla v Nakladatelství Lidové noviny nejnovější kniha o dějinách Ruska. Participovalo na ní pět autorů, mezi nimi i dva akademičtí pracovníci z Univerzity Pardubice – doktor Michal Téra a doktor Zbyněk Vydra. Oba se historií velkého státu a dějinami carského dvora dlouhodobě zabývají. Se Zbyněkem Vydrou jsme si o Rusku a revoluci povídali.

Věnujete se novějším ruským dějinám, tedy období 19. a 20. století. V knize jste obsáhli důležitou část ruské historie. Jak dlouho jste na knize pracovali?

Začali jsme v druhé polovině roku 2010. Během psaní ovšem došlo k obměně autorského kolektivu, čímž se práce pozdržely. První kompletní verze rukopisu byla hotova na konci roku 2014, poté jsme ještě dělali korektury a drobné úpravy na základě lektorských posudků. Víceméně standardní postup.

Z jakých pramenů jste při psaní knihy vycházeli? Navštívil jste ruské archivy?

Do ruských archivů jezdím relativně pravidelně. V přímé souvislosti s psaním Dějin Ruska jsem archivní výzkum nedělal, ovšem samozřejmě jsem v některých pasážích využil svůj starší výzkum, respektive jsem čerpal ze svých textů, které jsou na archivním výzkumu stavěné. Dějiny Ruska jsou syntézou a shrnují dosavadní bádání, takže vycházejí zejména z rozsáhlé sekundární literatury a publikovaných pramenů.

**AUTOŘI „STARÝCH DĚJIN RUSKA“ SE
DLOUHÁ LÉTA PŘED ROKEM 1989
NEMOHLI VĚNOVAT VĚDĚ**

Od prvního vydání knihy Dějiny Ruska uplynulo přes dvacet let. Jaký nový pohled mohou mladí historici na dějiny mnohonárodnostního státu ještě přinést?

Zcela upřímně, příliš se mi nechce srovnávat naše nové Dějiny Ruska se „starými“ dějinami, sepsanými kolektivem autorů pod vedením Milana Švankmajera. To je úkol recenzentů. Ale vzhledem k tomu, že obě knihy vyšly u stejného nakladatele ve stejné ediční řadě, tak se asi srovnání nevyhnu. „Švankmajerovy“ dějiny vyšly poprvé v roce 1996 a v té době se rozhodně jednalo o velice záslužnou práci, jelikož odborná literatura o ruských (sovětských) dějinách u nás prakticky neexistovala. Mne samotného nepochybně ovlivnily v profesním směřování, protože vyšly v roce, kdy jsem začal studovat historii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Jedním z členů autorského týmu byl docent Václav Veber, na jehož přednášky jsem docházel a který se posléze stal i mým školitelem při psaní diplomové práce.

Proč jste se tedy rozhodli dílo předělat?

Vzhledem k tomu, že autoři „starých dějin Ruska“ se dlouhá léta před rokem 1989 nemohli věnovat vědě, jejich pohled na Rusko příliš nereflekoval nejaktuálnější trendy v zahraniční historiografii. Postupem let byl tento deficit stále viditelnější, a to byl i důvod k sepsání „nových dějin“. Navíc z původních autorů zůstal naživu pouze Václav Veber, a právě on mi jednoho dne řekl, že je načase, aby „mladá generace“ napsala své dějiny Ruska, a že nám tedy „předává štafetu“.

Úkolu jste se tedy chopili po svém.

Jestliže mám stručně vyjádřit, v čem vidím hlavní rozdíl našeho pojetí oproti původnímu vydání, tak je to ve snaze postihnout více témat. Snažili jsme se představit čtenářům nejen politické dějiny, ale i základní problémy vývoje ruské kultury nebo každodenního života. A v neposlední řadě jsme chtěli ukázat pestrou škálu názorů na dějiny Ruska. U řady událostí a fenoménů ruských dějin prostě nemůžete jednoznačně prohlásit, že to bylo tak a tak. Například diskurs o příčinách ruské revoluce nebo o povaze stalinismu obsahuje pestrou škálu názorů historiků a ve finále je na čtenáři, aby si přebral jednotlivé argumenty a přijal za svou verzi, která se mu zdá nejpřesnější. Jako historik mám samozřejmě svůj názor, ale nechci ho vnucovat čtenáři jako jedinou a univerzální pravdu.

**ZÁJEM STUDENTŮ O RUSKO ZDE
NEPOCHYBNĚ EXISTUJE, JEN JE TĚŽKÉ URČIT,
ZDA JE TO DÁNO SOUČASNOU POLITICKOU
SITUACÍ.**

Přednášíte o Romanovcích a carské rodině. S jakým zájmem ze strany studentů jste se setkali?

Zdá se, že o přednášky je stabilní zájem. Studenty zjevně zajímají osudy carské rodiny, kultura carského dvora a každodennost v propojení s politickými dějinami. V případě vládců všední život a politiku nelze úplně oddělit.

Zdá se mi, že se na ústavu historických věd věnuje v posledních letech ruským dějinám hodně prostoru. Studenti se zabývají diplomaty působícími v Moskvě či Petrohradu, otevírají se tematické přednášky. Je to boom na vědeckém historickém poli?

Nebo je tady mezera, která se musí zaplnit, a ruské dějiny je třeba více vysvětlovat s ohledem na současnou politickou situaci?

Nevím, jestli můžeme hovořit o boomu. Na ústavu historických věd se systematicky zabývám ruskými dějinami pouze já, na katedře literární kultury a slavistiky doktor Michal Téra. Zájem studentů o Rusko zde nepochybně existuje, jen je těžké určit, zda je to dáno současnou politickou situací, kdy se o Rusku často hovoří, nebo prostě tím, že ruské dějiny jsou nesmírně zajímavé.

Rusku vládly více či méně kontroverzní osoby, které určovaly chod dějin tohoto státu. Jak se proměnil carský dvůr od prvních Romanovců až po ty poslední?

To je otázka, která by si zasloužila velmi obsáhlou odpověď. Carský dvůr se samozřejmě měnil. Zcela zásadní změna přišla za vlády Petra I. Velikého, který zavedl na carském dvoře řadu západoevropských standardů, respektive se jim chtěl co nejvíce přiblížit a odpoutat se od „byzantského dědictví“ Moskevské Rusi. Dá se říci, že téměř každý panovník vtiskl dvoru svoji pečeť a nějakým způsobem jej změnil.

TROCKIJ MĚL LVÍ PODÍL NA ZORGANIZOVÁNÍ ŘÍJNOVÉHO PŘEVRAU A POZDĚJI HRÁL KLÍČOVOU ROLI PŘI BUDOVÁNÍ RUDÉ ARMÁDY.

Které období ruských dějin bylo zlomové pro jeho historický vývoj?

Co se týče zlomových okamžiků ruských dějin, to je velmi ošemetná záležitost. Můžeme jich nalézt celou řadu. Pro mě osobně, vzhledem k období, kterým se nejvíce zabývám, jsou zásadní 60. léta 19. století a reformy Alexandra II., protože rozpoutaly procesy, které postupně transformovaly ruskou společnost a současně v sobě obsahovaly protiklady, jež Rusko dovedly k revoluci.

V loňském roce uplynulo sto let od ruské revoluce, která odstranila carský režim. Jak dnešní Rusové vnímají tento historický moment?

Je to sto let, takže pro značný počet Rusů se jedná o velmi vzdálenou událost, o které mnoho nevědí a která nemá příliš velkou souvislost se současností. Lenin je takřkaják „neživá historie“. Určitě aktuálnější jsou debaty o Stalinovi, stalinismu nebo druhé světové válce a sovětských poválečných dějinách. Což je dáno i tím, že pro tu dobu stále žijí pamětníci.

PŮVODNÍ MARXOVO UČENÍ SI BOLŠEVICI VÝRAZNĚ PŘIZPŮSOBILI NA RUSKÉ POMĚRY.

Jak velký vliv mělo na politické události během roku 1917 Německo, které se „snažilo“ postupovat strategicky a chtělo se zbavit na východě nepřítele? Ovlivnilo ruské dějiny na začátku 20. století?

Německo ovlivnilo ruské dějiny výrazným způsobem. Už samotný fakt, že v létě 1914 vypukla válka mezi oběma zeměmi, měl zásadní význam. V roce 1917 Německo podporovalo prohlubování revoluce v Rusku, neboť to bylo v jeho strategickém vojenském zájmu. Bez asistence Německa by se Lenin možná nikdy nedokázal vrátit do Ruska, nebo rozhodně ne už v dubnu 1917. Na druhou stranu, revoluce v Rusku nebyla nutně závislá na intervenci zvenčí. Měla své domácí příčiny a nějakým způsobem by se vyvíjela dál i bez přítomnosti Lenina.

Lenin je přední postavou bolševické revoluce. Jeho pravou rukou byl revolucionář a marxistický intelektuál Lev Trockij. Jaké mezi nimi byly vztahy? Za jeden provaz prý úplně netáhli...

Trockij před rokem 1917 nepatřil k sociální demokracii. Ani k bolševikům, ani k menševikům a pracoval do značné míry jako solitér. S Leninem vedli poměrně ostré ideologické a politické polemiky. Situace se změnila během jara a léta 1917, když se oba vrátili z exilu do Ruska. Trockij se přidal k bolševikům a stal se hlavním

podporovatelem Leninovy taktiky, tedy nepodporování Prozatímní vlády a přípravy převratu. Trockij měl lví podíl na zorganizování říjnového převratu a později hrál klíčovou roli při budování Rudé armády. Na druhou stranu nikdy se nestal všeobecně oblíbeným vůdcem, takže po smrti Lenina byl poměrně rychle odstaven od politického vlivu.

Po Leninově smrti v lednu roku 1924 vstupuje na politickou scénu Stalin. Sám Lenin před ním varoval. V čem byli tyto politici rozdílní?

Spíš bych začal tím, co je spojovalo. Oba vnímali svět a společnost ideologicky a věřili v marxismus, respektive marxismus-leninismus, jelikož původní Marxovo učení si bolševici výrazně přizpůsobili na ruské poměry. Stejně tak oba tvrdě prosazovali své názory a vize, často bez ohledu na následky. Morální zábrany neměli. Stalin byl v tomto ohledu ještě tvrdší než Lenin, jednoduše řečeno byl mužem hrubších mravů, což se odráželo i v jeho politickém jednání. Právě způsob, jakým Stalin jednal s lidmi, včetně spolustraníků, byl důvodem Leninovy kritiky. V každém případě ale Lenin řadou svých kroků usnadnil Stalinovi cestu k moci a mezi leninismem a stalinismem existovala jasná kontinuita.

Ještě bych se ráda zmínila o jedné vaší knize, tou je Židovská otázka v carském Rusku 1881 – 1906. Jak moc byla tato otázka důležitá? A jaké místo židé v Rusku zaujímali?

Rusko bylo mnohonárodnostní říší a řešilo celou řadu problémů spojených s existencí národních hnutí a rostoucím nacionalismem. V případě židů byla situace složitá v tom směru, že patřili dlouhodobě k nejvíce znevýhodněným etnikům a byli vystaveni nejrůznějším omezením – například museli (až na pár výjimek) žít pouze v západních guberniích Ruska. Když se v 60. letech 19. století začaly reformy a židé se více uplatňovali ve společnosti, reakcí byl nástup antisemitismu a docházelo k pogromům. Židé zase reagovali tím, že se přidávali k revolučním skupinám. Tím vznikl jakýsi začarovaný kruh, který vyřešila až revoluce a pád carismu. Potom byli židé zrovnoprávněni.

Letos jednoznačně vyhrál prezidentské volby v Rusku Vladimír Putin. Hlavní „soupeř“ Alexej Navalnyj nebyl k volbám připuštěn. Jak vnímáte vy osobně současnou politickou scénu v této zemi? Myslíte si, že stabilitu a prosperitu země může držet skutečně jen autokratická síla?

Nedomnívám se, že stabilitu a prosperitu Ruska může zajistit výhradě autoritářský režim. Současně však, bohužel, nevidím vůči autoritativnímu režimu prezidenta Putina reálnou alternativu. Stále je třeba mít na paměti, navzdory veškeré opozici, která v Rusku proti Putinovi je, že se Rusům daří o poznání lépe než v 90. letech za prezidenta Jelcina. Mnoho lidí si tuto dobu pamatuje a nechce riskovat změnu v obavě, aby se nestabilita nevrátila.

Medailonek historika

Mgr. Zbyněk Vydra, Ph.D., (*1978 v Pardubicích) vystudoval historii na Univerzitě Karlově a Masarykově univerzitě v Brně. Na Univerzitě Pardubice působí od roku 2004. Zabývá se evropskými dějinami 19. a 20. století. Jeho specializací jsou dějiny Ruska 19. a 20. století. Publikoval monografie Židovská otázka v carském Rusku (2006), Život za cara? Krajní pravice v předrevolučním Rusku (2010) a řadu studií. Nejnověji se podílel na kolektivní práci Dějiny Ruska (2017).

Dějiny Ruska

Kniha mapuje hlavní vývojové linie ruských dějin od raného středověku až po současnost. Pět českých historiček a historiků přináší nejnovější výsledky světového bádání a pozornost věnují nejen politickým událostem, ale i hospodářským, sociálním, kulturním či náboženským dějinám.

Bc. Věra Přibyllová
Oddělení propagace a vnějších vztahů UPa

Student Přemysl Krejčík: Společnost nehodnotím, ale rád věci kolem sebe komentuji

Na svém literárním kontě má dvě básnické sbírky, sci-fi povídky a dva romány. Jeden z nich *Šest nevinných* napsal s dalšími pěti autory za dvaasedmdesát hodin – za výkladní skříní knihkupectví. Přemysl Krejčík překvapil i sám sebe. Momentálně je v doktorském studiu na Fakultě filozofické, píše další román a literární zkušenosti předává studentům.

V roce 2015 ti vyšla první básnická sbírka *Křehké nepřenášet*. Na začátku letošního roku jsi ale řekl, že bys ji už nevydal. Nekritizuješ své dílo příliš brzy od jeho vydání?

To tvrzení bylo asi malinko přehnané. Knížka je dost osobní, psal jsem ji v době, kdy mě pohltily určité emoce a ty se také do ní promítly. První polovina knížky byla milostná, ale čím dál více od tohoto tématu upouštím. Samotné verše zase tak špatné nebyly, ale některé básně bych napsal jinak, některé nepublikoval vůbec. I tak byly recenze vesměs dobré a první náklad se rychle prodal. Nestydím se za tu knihu, ale nijak se ji nesnažím propagovat.

Autorka jedné z recenzí napsala, že je knížka určena pro ženy, narodil od tvé poslední sbírky *Asfaltové plameňák*, která vyšla v loňském roce. Seděla by spíše mužům.

Od autorky recenze je to poměrně odvážné tvrzení. Nemám moc rád, když se - zvláště v poezii - škatulkuje, co je čtení pro muže, a co pro ženy. Nechápu kritéria toho dělení. Ale je to samozřejmě její legitimní názor, to je v pořádku.

Na obálce debutové sbírky je černobílá fotografie mladé dívky zabalené do potravinářské folie. Fotka reflektuje také tvé rozpoložení?

Křehké nepřenášet odkazuje na krabice s etiketou „Křehké“. Původní záměr byl udělat obálku ve stylu té krabice s nálepkou. Nakonec jsme s redaktorem knihy došli k tomuhle nápadu, proto jsme i dívku zabalili do folie – jako znak nějaké křehkosti, i když je to trochu klišé, „křehká dívka“. Nakonec, obálka ale prodává.

Když *Křehké nepřenášet* byla naivní sbírka, o čem je *Asfaltové plameňák*? Má být důraznější, chladnější a reálnější. Autor jako by ztrácel iluze. Za mě je pak ještě plná slovních hříček.

Je pravda, že první sbírka byla hodně naivní. Byl jsem dost ovlivněný prvním delším vztahem, za ty další tři roky od ní jsem bezpochyby vyspěl, vyléčil se z té absolutní naivity. Takže „plameňák“ je určitě někde jinde.

Hříčky jsou moje parketa a hrát si se slovy mě baví. Básně jsou většinou výsledkem pozorování, nemám v úmyslu společnost hodnotit, ale všímám si věcí. Rád je komentuji. Ale nějaká ta intimnější lyrika tam má taky svoje místo, jen už jí tolik neplýtvám. Méně je v tomhle případě více, jak se říká.

Styl psaní je ale podobný jako v případě tvé prvotiny. Přiznám se, že v některých básních jsem těžko hledala význam, vlastně viděla více významů.

Mám rád poezii, ze které je cítit, že autor sice ví, o čem píše, ale myšlenku dokáže zabalit do obrazů tak, že čtenář původní sdělení nevidí. Buď si ho přeloží jinak, nebo mu báseň skrze zachycení momentu předá nějaký pocit. To předání pocitu a nálady je pro mě nejdůležitější. Pak není důležité, jestli čtete báseň o rozpadu vztahu, ale pomůže vám srovnat se třeba se smrtí příbuzného, protože si text v tu chvíli takhle rozklíčujete. Nebo obráceně.

K napsání básně tě například inspirovala poutka na držení v MHD.

Tenkrát jsem jel z brigády a ve večerním autobuse jsem viděl všechny ty unavené a zničené lidi. Přišlo mi, že jsou v jakési smyčce, co se na nich utahuje a oni z ní nemůžou ven. Poutka, kterých se drželi cestou domů, mi připadala k té situaci symbolická.

Zapíšeš si myšlenky hned, nebo je necháváš uzrát?

Většinou je poznamenám hned, a pak s nimi pracuji. Nosím s sebou zápisník, nebo aspoň telefon, abych nezapomněl, když mě něco napadne. I když je to často pitomost, která člověku připadne geniální, dokud si ji po sobě nepřečte s odstupem.

Více se o tvorbě mladého autora Přemysla Krejčíka dočtete v rozhovoru na stránkách univerzitního e-Zpravodaje – <http://zpravodaj.upce.cz/>

Přemysl Krejčík, narozen 1991

Vystudoval historicko-literární studia a dějiny literární kultury na Fakultě filozofické Univerzity Pardubice. V současné době pokračuje v doktorském studiu. V roce 2015 debutoval s básnickou sbírkou *Křehké nepřenášet*. O dva roky později vyšla druhá sbírka básní *Asfaltové plameňák*. O generaci devadesátých let píše v románu *Univerzální katalog zoufalců* (2016), patnáct sci-fi povídek vtěsnal do knížky *Kybersex* (2016). Mimo jiné participoval na detektivním románu *Šest nevinných* (2015), který vznikl za pouhé tři dny. Vidět a slyšet ho můžete i při autorském čtení na Lavičce Václava Havla v univerzitním kampusu. Je také šéfredaktorem literárního časopisu *Partonyma*, který v posledních letech vychází za podpory Fakulty filozofické Univerzity Pardubice. V loňském roce edičně připravil antologii *Zřetelným místem nalomení*, jež obsahuje nejlepší básníky, kteří v *Partonymě* za šest let existence publikovali.

Bc. Věra Příbylová

Oddělení propagace a vnějších vztahů UPa

Alena Laufrová je malířkou, která píše i verše

Grafika a pastely od akademické malířky Aleny Laufrové byly do června k vidění v Galerii Univerzity Pardubice. Autorka je zvyklá si své dílo představovat sama a jinak tomu bylo i na vernisáži 10. dubna. Na samotný závěr své řeči navíc umělkyně připojila několik vlastních veršů.

Úvodní slovo autorky

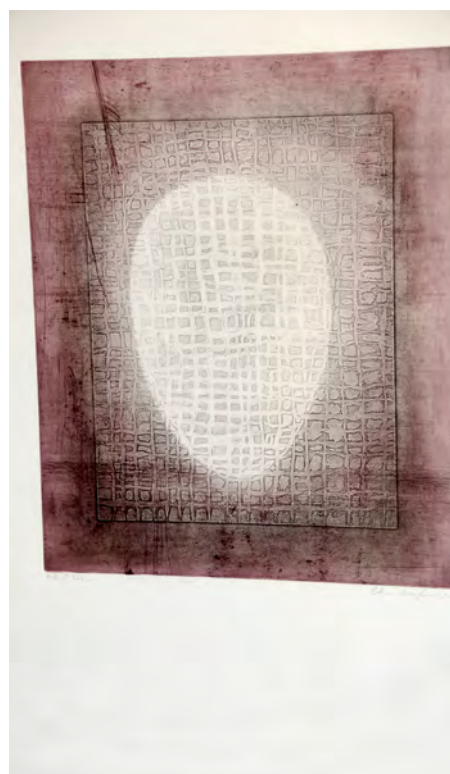
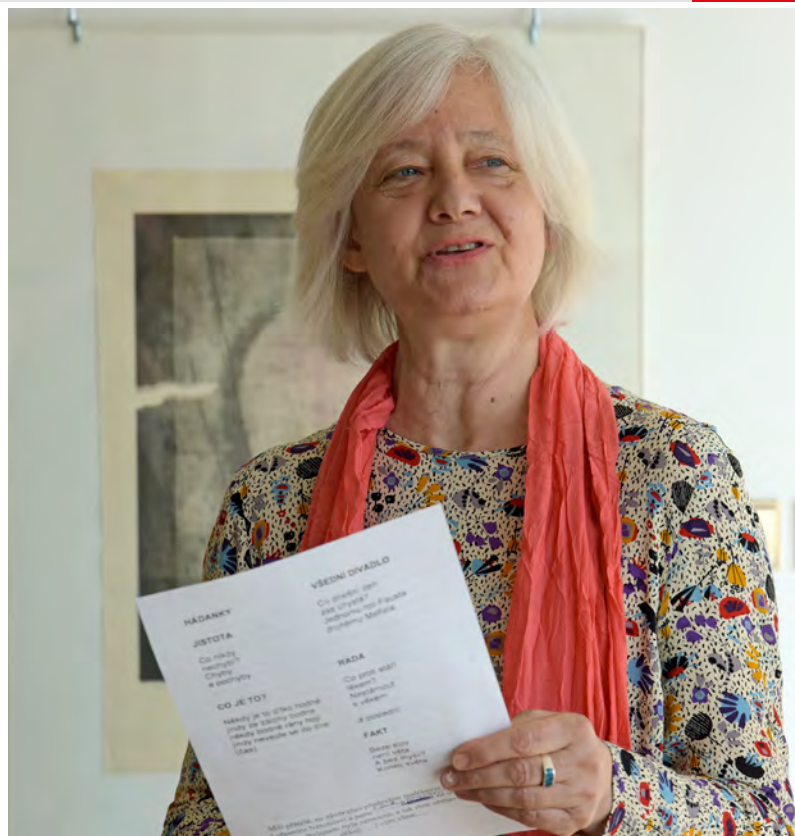
*Milí přátelé,
v malé příloze k pozvánce na výstavu popisují, jak jsem se od klasické techniky leptu a suché jehly dostala k technice, kterou označuji jako kombinovaný slepotisk. Od něj jsem se postupně dostala k pastelu, většinou kombinovaném s kresbou. Byla jsem k tomu tehdy donucena vnějšími okolnostmi, ale i to může být jedna z cest, která vede k nějakému posunu. Tematicky jsem však z cesty neuhnula. Stále mne zajímají přírodní motivy i děje, které v ní probíhají, mezilidské vztahy – dvojice a to, co se mezi nimi odehrává, a Hlavy, jako symboly emocí.
Celoživotní inspirací je pro mne poezie. Také jako diplomovou práci jsem si už před lety zvolila ilustrace k Hrubínově Romanci pro křídlovku. Můj milovaný profesor Zdeněk Sklenář prosadil jako člen výtvarné komise tehdejšího nakladatelství Československý spisovatel, aby Romance vyšla knižně. Otevřel mi, stejně jako jiným svým žákům, možnost s tímto nakladatelstvím občas spolupracovat. Sama také poezii píše a minulý rok, díky iniciativě mého staršího spolužáka Karla Demela, vyšla naše společná knížka s názvem Dvojí záznam. Jsou v ní uveřejněny paralelně jeho kresby a grafiky... a moje verše.*

Alena Laufrová vystudovala Vysokou školu umělecko-průmyslovou v Praze, konkrétně ilustrační a užitkovou grafiku, a to pod vedením českého malíře a ilustrátora profesora Zdeňka Sklenáře. Autorka své dílo kromě tuzemska vystavuje také v zahraničí. Její tvorba byla k vidění v Polsku, Španělsku, Litvě či Spojených státech amerických. Je zastoupena ve sbírkách Památníku národního písemnictví a v Národní galerii v Praze, v Ermitáži v Leningradu, v Národním muzeu ve Washingtonu apod.

Práci vystavující autorky popisuje kurátor výstav pardubické univerzitní galerie Mgr. Lubomír Netušil takto: „Jako grafička se trvale vyjadřuje vlastní kombinací suché jehly s leptem, a to v tlumeném tónování, což charakterizuje její volné grafické listy, např. s pražskými motivy. Ve volné grafice řazené do stále obnovovaných cyklů o předjaří v přírodě, kdy sahá až na samé sebezpytné dno, rozevívá soutěsku stromu života, aby šla ruku v ruce s dvojicí zamílovaných a ještě zachytila toho, kdo hodlá utonout v osamění. Alena Laufrová jde za světlem a tomu se musí podvolit i materiál – pracuje v měkkém podloží narušeného papíru v slepotisku s tiskařskou barvou, pastelkou a tuší.“

Členkou sdružení Hollar se stala ještě před rokem 1990. Za svou práci obdržela i několik vyznamenání a pyšní se i oceněním Grafika roku z roku 2004 či 2009. Pražská rodačka je všestrannou umělkyní a kromě kresby, která je její životní náplní, se věnuje také poezii a ochotnickému divadlu ve Werichově vile v Praze.

Ing. Valerie Wágnerová
mluvčí UPA

HÁDANKY:

JISTOTA

Co nikdy
nechybí?
Chyby
a pochyby

CO JE TO?

Někdy je to dítě hodné
jindy ze zálohy bodne
někdy bodné rány hojí
jindy nevejde se do dne (čas)

VŠEDNÍ DIVADLO

Co dnešní den
zas chystá?
Jednomu roli Fausta
druhému Mefista

RADA

Co proti stáří
lékem?
Nestárnout
s věkem

FAKT

Beze slov
není věta
A bez myslí?
Konec světa

S katedrou tělovýchovy a sportu nesportují pravidelně jen vysokoškoláci

Katedra tělovýchovy a sportu nabízí v průběhu roku řadu sportovních aktivit a nejrůznějšího vyžití. V tělocvičnách a na hřištích tak potkáte nejen vysokoškoláky, kteří chodí na povinnou nebo volitelnou tělesnou výchovu v průběhu zimního a letního semestru, ale stále častěji tu narazíte i na tak trochu jiné „studenty“. Docházejí sem totiž účastníci Univerzity třetího věku, ale také děti z projektu Děti na startu.

Výuka U3V dříve probíhala pouze ve formě kurzů ve zkušebním období, ale v současné době již druhý semestr dochází studenti do tělocvičny pravidelně každý týden stejně jako běžní studenti. Cvičení pro ně je převážně zaměřené na posílení a protažení hlavních svalových skupin pomocí především vlastní váhy, ale i pomůcek, jako jsou overbally, gymnastické míče, lehké činky nebo posilovací gumy. Dále se v lekcích zaměřujeme na správné držení těla a prevenci bolesti zad, což úzce souvisí s hlubokým stabilizačním systémem, se kterým se snažíme pracovat téměř ve všech typech lekcí. Vzhledem k vysoké zdatnosti cvičenců jsou zařazovány i lekce jako indoorcyclog, powerjóga nebo trénink na posilovacích strojích. Jako zpestření a odlehčení od poměrně náročného cvičení jsou realizovány i hodiny psychomotorických činností, které mají u seniorů velký úspěch.

Druhým rokem tu sportují i děti

Druhou skupinou, se kterou asistenti katedry tělovýchovy a sportu pracují, jsou naopak začínající sportovci ve věku 4 až 9 let, kteří

chodí jednou týdně na hodiny v rámci projektu Děti na startu, do kterého je katedra zapojena již dva roky. Tento projekt se zaměřuje na rozvoj všeobecné pohybové přípravy dětí předškolního a mladšího školního věku, konkrétně základních motorických schopností, koordinace, obratnosti, rychlosti a síly. Všechny tyto schopnosti jsou rozvíjeny především prostřednictvím her a různých kondičních a koordinačních drah. Do hodin jsou zařazovány základy atletiky, gymnastiky, ale i míčové a raketové hry. Vzhledem k poměrně velkému věkovému rozdílu dětí jsou činnosti vždy přizpůsobeny dané skupině, aby bylo cvičení co nejefektivnější.

Jsmo rádi, že s těmito skupinami můžeme pracovat a že je zájem o cvičení velký jak z řad seniorů, kteří již mají velice dobře zažitý pohybový návyk, tak i z řad dětí, u kterých se motorické schopnosti teprve formují.

*Mgr. Lenka Doležalová, Ph.D.
Katedra tělovýchovy a sportu UPA
Foto: L. Doležalová*

Charitativní volejbalový turnaj přispěl spolku Miška

V dubnu se na univerzitě konal 4. ročník amatérského volejbalového turnaje smíšených týmů O pohár starosty Městského obvodu Pardubice II, tentokrát na pomoc Miše Hlaváčkové.

Do turnaje se přihlásilo celkem 15 družstev, z čehož byl i jeden tým univerzitní. Turnaj se hrál v sobotu 14. dubna ve sportovní hale univerzity ve třech pětičlenných skupinách s tím, že první tři týmy z každé skupiny postoupily do dalších bojů o vítězství. Vítězem čtvrtého ročníku turnaje a držitelem putovního poháru se letos nakonec stalo družstvo Potkali se u Kolína. Druhé místo si vybojoval tým Becheráři a trojici nejlepších uzavřel tým Brazileiro IV.

Sportovní klání pro dobrou věc

Díky všem zapojeným sportovcům se v letošním ročníku podařilo vybrat zase o něco více peněz. Konečná částka dosáhla 17 180 Kč a v letošním 4. ročníku byla věnována spolku Miška, z.s. – na pomoc Miše Hlaváčkové. Symbolický šek předával mamince malé Miši za amatérské sportovce a zúčastněné týmy starosta městského obvodu II Mgr. Radek Hejný a kvestor Univerzity Pardubice Ing. Petr Gabriel, MBA.

*Tomáš Pospíchal
Oddělení propagace a vnějších vztahů UPA
Foto: archiv UPA*

Letní semestr byl plný cvičení

Zacvičit si jógu za doprovodu tibetských mís a gongu, zatancovat si nebo se zúčastnit cvičebního maratonu mohli studenti, zaměstnanci, ale i veřejnost během letního semestru hned na několika akcích.

Cvičení otevřela akce „Vítání jara jógou“ – byla pro všechny, kteří si oblíbili jógu. Lekce vinyasy yogy pod vedením Mgr. Evy Hronové Čaladí a hathajógy s prodlouženou meditací s Michalem Rauerem byly zakončeny meditačním bubnováním, po kterém všichni odcházel v odpočaté až euforické náladě.

Cvičení v rytmu tance

Už v zimním semestru se uskutečnil první ročník workshopu s Katedrou tělovýchovy a sportu Univerzity Pardubice aneb Dny plné pohybu, který navázal na tzv. Víkendy s aerobikem. Vzhledem k zájmu studentů a studentek se samozřejmě nabízelo akci zopakovat i v letním semestru. Tematicky zaměřené dny se také osvědčily, proto byl systém workshopu stejný.

Pátek roztančila zumba, dále následovaly dvě klidnější hodiny port de bras a výrazového tance. Předtančení taneční skupiny TC Beta naladilo na lekci street dance a poslední hodina byla věnovaná spontánnímu tanci. V sobotu přišli ti, kteří jsou příznivci nejen jógy všech druhů (byla možnost si zacvičit na čtyřech různých hodinách), ale také meditace.

Jako host přijala pozvánku paní Věra Radoňová, jejíž meditační hodina při hře na tibetské mísy a na další drobné nástroje byla naprosto úžasná. Nedělní program byl věnován posilování a všem jeho formám. První hodina v intenzivním tempu Les Milles všechny zahřála a následovala lekce F.I.T. (tzv. functional intensity training) s využitím posilovacích páků thera band (posilovací guma). Ti, co měli dostatek sil po prvních dvou hodinách, si ještě mohli vyzkoušet cardio trénink a cvičení na TRX a závěrečnou lekci piloxingu.

Maraton v zelené barvě

Poslední z akcí, která je organizovaná dvakrát ročně, byl „Fitness maratón“, který se letos nesl v zelené barvě. Maratón, který se konal před Vánoce, byl zaměřený na taneční a aerobické lekce, zatímco teď na jaře si přišli na své ti, kteří mají rádi opět kondiční a posilovací hodiny.

V programu byla lekce s thera bandem, deep work, piloxing, tabata a na závěr slow stretch. Z celkového počtu 168 příchozích zvládla všech 5 lekcí téměř třicítka cvičících. Do soutěže Standarta rektora získala nejvíce bodů Fakulta chemicko-technologická. „Jsem rádi, že je o cvičení stále velký zájem. Snažíme se jít s dobou a nabízet studentům aktuální a hlavně funkční formy cvičení, především se zapojením vlastní váhy, ale také s využitím posilovacích pomůcek“, říká Mgr. Eva Hronová Čaladí z Katedry tělovýchovy a sportu, které patří velké díky za organizaci všech tří akcí.

Mgr. Lenka Doležalová, Ph.D.
Katedra tělovýchovy a sportu UPA
Foto: archiv UPA

Univerzitní osmiveslice se účastnila závodu v Budapešti

Oddíl veslování Univerzitního sportovního klubu má za sebou cennou zkušenost. Na začátku května se poprvé účastnil závodu v zahraničí a na vlnách Dunaje si dojel pro krásné třetí místo.

Veslařský oddíl se 4. května vypravil do Budapešti, aby se zúčastnil závodů osmiveslic Višegrádské čtyřky. Celé posádce se ihned po příjezdu dostalo vřelého přivítání a pozornosti, jakou si team mezinárodní reprezentace zaslouhuje. V rámci tréninku, den před závodem, se veslařky a veslaři smíšené osmy museli vyrovnat s tím, že netrénují s tak kvalitním vybavením, na jaké jsou zvyklí z domovské loďnice. I tak ale doladili poslední detaily strategie před blížícím se závodem. Po odevzdání zapůjčené lodi zbylo všem ještě dost času a energie k prohlídce centra maďarské metropole, která poněkud uvolnila napjatou předzávodní atmosféru.

Na půjčené lodi jako doma

Následující den nás z hotelu odvezli na místo konání akce, která mimo veslování zahrnovala celou řadu dalších sportů a atrakcí. Byla nám zapůjčena závodní osma, již jsme si doladili tak, aby se na ní každý cítil jako na své doma v Pardubicích. Poté už jen trenér Tomáš Macas posádce zopakoval poslední taktické pokyny a poskytl jí nezbytnou morální podporu. Dál už nic nebránilo tomu, aby byla naše

osma spuštěna do mohutného toku Dunaje. Ten veslařky a veslaře při cestě na start uvítal vysokými vlnami a vyzkoušel jejich síly mocným protiproudem.

Jediná smíšená posádka obstála

Než jsme se stihli u Széchenyiho mostu rozkoukat, bylo odstartováno. Překvapivě rychlý start ale nikoho nerozhodil a všichni se již během prvních metrů shodli na předem nacvičené frekvenci, kterou i přes mohutné vlnobití udrželi až do cíle. Přestože naše posádka, jediná smíšená v závodě, jela proti nejlepším borcům z Maďarska, Polska, Srbska a Řecka, skončila na krásném třetím místě. Nejen samotné umístění, ale i první závody v zahraničí, které pardubický veslařský oddíl absolvoval, se tak staly cennou zkušeností, která se určitě zúročí v dalších kláních, jako například v blížících se červnových Primátorkách.

Jindřich Mašín
student navazujícího magisterského
programu Chemie a technologie materiálů
FChT UPA
Foto: archiv UPA

